

SLOVENSKI NAROD

UREDNIKSTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINJEVA ULICA 8. — TELEFON: 51-22, 51-23, 51-24, 51-25 in 51-26. — Izhaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L. Za inozemstvo: 15.20 L.

IZKLUČNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

La riconquista di Bengasi

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:
Nelle prime ore di stamane truppe italiane e tedesche sono entrate in Bengasi.

Il Quartier Generale del Führer dirama il seguente comunicato straordinario:
Stamane truppe italiane e tedesche hanno occupato Bengasi.

Intense esplorazioni nel Gebel cirenaico

Efficaci azioni dell'aviazione dell'Asse — Rinnovate incursioni su Malta

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 29 gennaio il seguente bollettino di guerra n. 606:

Elementi esploranti hanno svolto ieri intensa attività nel Gebel cirenaico occidentale. Nonostante l'imperversare di violente tempeste di sabbia l'aviazione italo-germanica ha compiuto ripetute ed efficaci azioni contro le retrovie nemiche.

Su Malta si sono rinnovate le incursioni

delle forze aeree dell'Asse che vi hanno bombardato gli obiettivi militari. Un veloce avversario risulta abbattuto in combattimento.

Aeroplani britannici hanno attaccato Tripoli; sono segnalati alcuni feriti, danni limitati. Un apparecchio inglese in ricognizione nel cielo di Catanzaro è precipitato presso Marcellinara, il pilota è stato catturato da un reparto di antiparacadutisti.

Nemško vojno poročilo

Hudi snežni viharji na Krimu — Sovjetski napadi v Doniški kotlini odbiti — Završeni napadi na srednjem odseku

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 29. jan. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje vojno poročilo:

Na Krimu in v južnem odseku vzhodne fronte so bili zaradi hudih snežnih viharjev le manjši boji.

Pri utiševanju sovražnih sil ob obali Krima, o katerem je poročalo večerajšnje vojno poročilo, so zajele nemške in rumunske čete 840 sovjetskih vojakov, 12 topov, 111 strojne in metalceve min. Na doniški fronti so odbili nemški in slovaški oddelki krajevne napade sovjetskih čet. Naši protinapadi so bili uspešni.

V srednjem odseku fronte je sovražnik na več krajih brez uspeha napadal. V lastnih napadih smo zavzeli po hudih bojih mnoge kraje ter zaplenili več topov.

V severnem delu vzhodne fronte je sovražnik nadaljeval svoje napade. Boji se deloma še razvijajo.

Južnovzhodno od Himenskoga jezera, ob obkolitvenih frontih pri Petrogradu, in na nemško-finski fronti na Laponskem so bili izvršeni uspešni napadi naših napadalnih čet.

Močni oddelki bojnih in lovskih letal so posegali v boje na tleh, zlasti v srednjem in severnem odseku. Zažgana so bila mnoga sovjetska letala.

V severni Afriki se je razvilo živahno izvidniško delovanje čet v Cirenaiki. Uspešni letalski napadi so bili usmerjeni proti angleškim kolonom motornih vozil, zbirališčem čet in skladiščem pogonskih sredstev na severnoafriškem obalnem področju od Bengazija do Marsa Matruba.

Angleška letališča na otoku Malta so bila napadena podnevi in ponoči ter je bilo več letal na tleh poškodovanih.

Angleške bombnike, ki so v poslednji noči skušali napasti Münster, je pregnala močna obramba in so odvrgli bombe brez cilja v severozapadni Nemčiji. Med civilnim prebivalstvom so bile malenkostne izgube, v več krajih pa so bile poškodovane hiše. Sestreljeni so bili 3 angleški bombniki.

Berlin, 30. jan. s. Iz vojaškega vira se doznava, da je v teku sedanjih bojev na vzhodni fronti dne 27. januarja neka moč-

na patrola nemških napadalcev dosegla izredne uspehe v operacijah v nekem gozdnem predelu S silnim in hitrim napadom je Nemcem uspelo, da so se polastili boljševiškega položaja. Boljševiške čete, ki so bile decimirane, se se vdale. V istem odseku fronte so močne boljševiške sile izvedle napade na kraje, ki so jih držali Nemci, toda vsi napadi so bili odbiti in sovražnik je imel izredno hude izgube. V majhnem predelu so po kratki borbi nasteli 135 mrtvih boljševikov. Začete so bile tudi številne strojnice in druge vojne potrebščine na saneh.

Finski odsek

Helsinki, 30. jan. s. Včerajšnje poročilo glavnega stana o operacijah pravi:

Na fronti Karelijske ožine se nadaljuje učinkovito streljanje našega topništva, ki je uničilo številne sovražnikove utrdbe in neko skladšče streliva. Naša pehota je zavrnila sovražne oddelke, ki so skušali vdreti v naše položaje in jim je zadala hude izgube. Na fronti Svira so bile razpršene z ognjem našega topništva in strojinic na dveh točkah sovražne čete, ki so se zbrale za napad. Na fronti vzhodne Karelije, v južnem odseku, obojestransko živahni topniški ogenj. Popolnoma so se izjalovili sovražnikovi poizkusi, da bi napredoval. V južnem odseku vzhodne Karelije, so finski lovci sestrelili enega sovjetskega lovca in en lahki sovjetski bombnik.

Visoko odlikovanje generala Messeua

Rim, 30. jan. s. General von Kleist je postal sledeče pismo poveljniku italijanskega ekspedicijskega zbora v Rusiji generalu Messeu:

Priznavajoč vaše izredne zasluge kakor tudi one vaših hrabrih čet, vam je Hitler podelil z 28. januarjem 1942 viteški križ reda Železnega križa. Spričo tega vam prisrčno čestitam. Zelo rad bi vam osebno izročil podeljeno visoko odlikovanje. Če pa mi sedanje okoliščine tega ne bodo dopustile, bom v prihodnjih dneh postal oficirja, ki vam bo v mojem imenu izročil visoko odlikovanje.

Bengazi znova zavzet

Italijanske in nemške čete so vrgle Angleže še dalje nazaj in so včeraj v korakale v znova osvobojeni Bengazi

Rim, 30. jan. s. Glavni stan italijanskih oboroženih sil je objavil 29. januarja naslednje izredno vojno poročilo št. 607:
V prvih jutranjih urah so italijansko-nemške čete v korakale v Bengazi.

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 29. januarja. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje izredno vojno poročilo:
Davi so italijanske in nemške čete zasedle Bengazi.

Berlin, 30. jan. s. O novih velikih uspehih italijanskih in nemških sil v Severni Afriki pišejo smojni listi in berlinski krogi jih komentirajo kot značilen primer ofenzivne sile osi tudi v tem odseku. V tukajšnjih krogih poveljujejo ne samo sposobnost poveljnikov, temveč tudi hrabrost čet, ki jim je uspelo preopditati in pognati nazaj številne močnejšega sovražnika, ki je bil opremljen tudi z najmodernejšimi vojnimi sredstvi.

Sofija, 30. jan. s. Vest o zopetnem zavzetju Bengazija po četah osi je javno mnenje sprejelo snočji z velikim navdušenjem. V sofijskih političnih krogih poudarjajo, da junaški italijanski in nemški vojski zadajejo še naprej hude udarce preveč bahavemu sovražniku.

Povišanje generala Rommela
Berlin, 30. jan. d. Kancelar in vrhovni poveljnik oboroženih sil je povišal generala Romela v priznanje njegovih zaslug v Severni Afriki v čin generalobrista.

Minolovke: James Ludford, Skip Jack, Huntley, Bagshop, Mastiff, Amethyst, Du-noon, House, Sphinx, Widnes, Dundalich.
Patrolne ladje: Pathan (kr. indijska mor.) Kittywae.

Korvete: Salvia.
Skupno: 6 bojnih ladij, 4 nosilke letal, 14 križark, 61 rušilec, 3 torpedovke, 41 podmornic, 12 pomožnih križark, 1 zaščitna ladja, 6 topničark, 11 minolovk, 2 patrolni ladji, in ena korveta.

Angleške vojne ladje so bile potopljene ali poškodovane
v Sredozemlju in v Rdečem morju do 27. januarja 1942 in o katerih je bilo mogoče ugotoviti, čeprav jih angleška admiraliteta doslej še ni omenila:

Bojne ladje: Resolution, od 9. 8. 1940 do 6. 9. 1940 zadeta z letali v zapadnem Sredozemlju, Warspite, 20. 5. 1941 poškodovana z bombo ali torpedom, v teku akcije na Kreti, 25. 6. 1941 odplula z Aleksandrije v Ameriko in je od 28. 8. 1941 v popravilu v Seattle. Nelson, 20. 9. 1941 zadeta z našimi letalskimi torpedi v zapadnem Sredozemlju, 2. 10. 1941 pa zadeta v kotlini Gibraltar ter je odplula po popravili raznih poškodb 17. 11. v Anglijo kjer se še zdaj nahaja. Queen Elisabeth, napadena z napadalnimi člani Kr. mornarice, dne 18. 12. 1941 v Aleksandriji, Vallian, napadena 18. 12. 1941 v Aleksandriji.

Nosilke letal: Earle, zadeta z letali 29. 3. v Aleksandriji, v aprilu pa so jo zadele bombe v vzhodnem Sredozemlju, in se potem ni več pojavila v Sredozemlju. Ilustrious, poškodovana v letalski akciji v Sicilijskem kanalu, dne 10. 1. 1941 in je odplula 23. 5. 1941 v Norfolk v 6mesečno popravilo. Formidable, zadeta v kreških vodah 26. 5. 1941 in je v popravilu od 19. 9. 1941 v Norfolku.

Križarke: Liverpool, poškodovana 12. 10. 1940 v Sicilijskem kanalu in nato s torpedi iz letal. Aloxix, v popravilu od 12. 10. do 5. 11. 1940 v Aleksandriji, zaradi poškodb v Sicilijskem kanalu. Hobart, zadeta 21. 10. 1940 v Rdečem morju, z rušilca Nullo in z obalnimi baterijami. Derwich, zadeta v bitki pri Teuladiji. Glasgow, torpedirana v Vzhodnem Sredozemlju, 25. januarja 1941, in se ni več pojavila v Sredozemlju, Cape-ton, torpedirana 8. 4. 1941, severno od Massae, Dido, zadeta s torpedom 25. 4. 1941, in z bombami iz nemških strmoglavcev 20. 9. 1941 ter se nahaja v popravilu v Brooklinu, Frobisher, ki se je 27. 8. 1941 zadela v križarko Shropshire in je bila hudo poškodovana ter se od 24. 9. 1941 ni več pojavila v Sredozemlju. Shropshire, poškodovana 27. 8. 1941 pri trčenju in od 24. 10. 1941 ni več v Sredozemlju, Aurora, poškodovana s torpedi iz letal v osrednjem Sredozemlju in se zdaj nahaja na Malti.

Rušilci: Galland, zalet 14. 1. 1941, v Sicilijskem kanalu in se nahaja zdej na Malti, Nubian, poškodovan z bombo iz letala, 18. 8. 1941 v vzhodnem Sredozemlju, in ga od 24. 10. 1941 ni več v Sredozemlju.

Topničarke: Haps, zadeta 4. 1. 1941 pred Sullomom in se je 7. 1. 1942 zopet pojavila na morju.

Polagalke mrež: Protector, zadeta 11. 8. 1941 z dvema torpedoma iz letal, v vzhodnem Sredozemlju in o njej ni bilo potem več nobenih vesti.

Intenzivne akcije v cirenaškem Džebelju

Učinkovite operacije osnih letalskih sil — Ponovni napadi na Malto

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 29. januarja naslednje 606. vojno poročilo:

Izvidniški oddelki so včeraj razvijali živahno delovanje v zapadnem cirenaškem Džebelju. Navzlic divjanju silovitih peščenih viharjev je italijansko-nemško letalstvo izvršilo ponovne in uspešne akcije proti sovražnemu zaledju.

Na Malto so se nadaljevali napadi letalskih sil osi, ki so bombardirale vojaške cilje.

V bojih v zraku je bilo sestreljeno eno sovražno letalo.

Britanska letala so napadla Tripolis, bilo je nekaj ranjenecv, škoda pa je omejena. Angleško letalo, ki je bilo na izvidniškem poletu nad Catanzaro, je pri Marcellinari treščilo na tla in je pilota zajel protipadalski oddelek.

Seznam potopljenih angleških vojnih ladij po uradnih poročilih angleške admirailtete

Rim, 30. jan. s. Angleške bojne ladje, ki so jih potopile sile trojnega pakta po poročilih angleške admirailtete do 27. januarja 1942: (Mastno tiskane ladje so potopile pomorske in letalske sile Italije.)

Bojne ladje: Royal Oak, Prince of Wales, Repulse, Wool, Barham, Terror, Monitor.

Nosilke letal: Courageous, Glorius, Ark Royal, Audacity in Unicorn.

Križarke: Calpo, Sydney, Clurlewe, Efigham, Neptune, Southampton, Galatea, Fiji, Bonaventure, Calcutta, York, Gloucester, Tunedin, Latona.

Rušilci: Excelsor, Basilisk, Gipsy, Brazen, Greenwell, Venetia, Dependur, Ivanhoe, Whirwind, Ducess, Acherson, Ekmouth, Mashona, Kashmir, Wrineck, Diana, Reynford, Hereward, Gurka, Imperial, Cossack, Kartoun, Bath, Hipperion, Egkimo, Juno, Sturdy, Wakepull, Hunter, Hunter, Daring, Kelly, Stanley, Wesscx, Grafton, Havand, Glowrn, Broadwater, Encounter, Kandaham, Mohawk, Esk, Fraser, Afridi, Feraless, Keith, Postile, Ardent, Brunke, De'light.

Grenade, Jersey, Acasta, Diamond, Wren, Dainty, Codrington, Valentine, Imogen, Waterhen, Leon (grška ladja) in Vimiera.

Torpedovke: Eglli (grška), Spendon (grška), Moor.

Podmornice: Oxley, Undine, Sterlet, Spearfish, H 49, Swordfish, Undaunted, Osiris, Cache, Clashalot, Unity Star Fish, Thistle, Oswald, Tettrarch, Union, Romuald, Triton, Shark, P 32, Proteps, Granpus, Tarpon, Seal, Snapper, Orefeus, Usk, Thanes, Otus, Phoenix, M nerve (De Gollova), Seahorse, Salmon, Reinbow, Odin, Regulus, Oriad, Orzel (bišva poljska ladja), P 33, Narwal (de Gaulleova), Uno, Persues.

Pomožne križarke: Patroclus, Rayputana, Caringhia, Jervis Bay, Avoceta, Cormoran, Rosaura, Antenor, Bunegham Castle, Aurania, Voltaire, Shacila.

Zaščitne ladje: Witley.

Topničarke: K 122, Peterel, Lady Bird, Icotee, Chakidine, Mosquite, Sloops, Penzance, Dunee, Rimsby, Franklin, Aucland, Parramatta, Chestnut, Mallard, Aberdeen, Lady Shirley.

Novi japonski uspehi

Angleži so bili na vseh odsekih prisiljeni k nadaljnjemu umiku

Z malajske fronte, 30. jan. s. Doznajavo se sledeče podrobnosti glede nekoga posebno važnega dogodka, v katerem se je odlikovala v sreditih borbah okrog Klauanga neka stotinja japonskih vojakov. Južno od tega kraja so bile japonske sile v borbi ponoči dne 27. januarja s sovražnikom, ki se je hudo up-ral, kajti angleške čete so bile zaščitene z močnejšimi sredstvi in silami kot japonske. Da bi zlomila odpor, se je skupina 25 japonskih prostovoljcev pod poveljstvom poročnika Itaye odločila za napad za sovražnikovim hrbtom. Po izvršenem obkroževalnem manevru je malostevilna stotinja Japoncev lahko izvedla nenaden drzni napad z bajoneti, s katerimi so bile zavzete s pomočjo istočasno izvedenega frontalnega napada drugih japonskih sil sovražniške črte. Ob trupilih hrabr h japonskih pešakov so našli popolnoma prazne puške, kar dokazuje, kako huda je bila zmagovita bitka, ki so jo vzdržali.

Samo še 30 milj do Singapura

Sanghaj, 30. jan. s. Po poročilih angleških in zavezniških opazovalcev na Malaji so razne japonske kolone, ki hitro prodirajo v državi Johore proti jugu polotoka, že 30 milj pred Singapurjem

Številna sovražna letala uničena

Tokio, 30. jan. s. Imperialni glavni stan poroča, da so japonske sile sestrelile ali uničile v teku vrste oddelčnih letalskih akcij 26, in 27. t. m. v odsekih Celebesa in Molukov 45 sovražnih letal. Medtem so japonske čete zasedle mesto Kendar, potem

ko so skrbno očistile vse področje. Imperialni glavni stan potrjuje tudi vest, da so japonske sile 25. t. m. uničile angleško skupino z okrog 400 ljudmi v bližini Sengalanga 20 km južno od Batu Pahata. Zajet je bil obilen vojni plen z 39 oklopnimi avtomobili, 164 topovi in drugimi vojnimi potrebščinami ter velika količina streliva.

V Birmaniji

Tokio, 30. jan. s. Po vesteh z Birmanije so japonske sile dosegle vzhodno obrežje reke Seneewen in da so hude borbe v teku na tem odseku z angleškimi četami.

Angleške oblasti so naznanile, da so branilci izpraznili Merguin zaradi neprestanega napredovanja Japoncev.

Japonska letala so sestrelila nadaljnja sovražna letala in verjetno 5 letal v teku sreditih spopadov nad Rangunom.

Kljub slabemu vremenu in slabji vidljivosti je bila zadana huda škoda na letališču v Rangunu. Neko japonsko letalo je moršlo pristati v sovražnih črtah.

Na Borneu

Sanghaj, 30. jan. s. Po poročilu iz Batavije so se japonske čete izkrcale v Pemangkatu na vzhodni obali Bornea ter izvajajo močan pritisk na nizozemske čete. Poročilo priznava, da so izkrcane japonske čete dosegle kratke uspehe kljub odporu in dodaje, da je ogrožen z japonskimi

silami Pontjanak, ki leži južno od Pemangkata.

Wavellov glavni stan se zopet seli

Sanghaj, 30. jan. s. Po vesteh iz Batavije, sta se poveljnik in šef oboroženih sil na Pacifiku general Wavel in admiral Thomas Hart, poveljnik zavezniških pomorskih sil, umaknila iz Surabaya in odšla v neki nedolocen kraj v notranjosti Jave, kjer bosta imela novi generalni glavni stan in to zaradi večje udaljenosti od japonskih letalskih napadov na ta predel.

Poziv posadki Corregidora

Tokio, 30. jan. s. Branilec utrdbe Corregidor ob vhodu v Manilski zaliv je japonsko vojaško poveljništvo poslalo po radiu poziv k predaji. Obenem je z radijskim poročilom bilo pozvano prebivalstvo na Filipinih, naj sodeluje z Vargasovo novo vlado, ki bo delala za obnovitev dežele in v dobro vsega filipinskega prebivalstva.

Zaskrbljenost v Iranu

Ankara, 29. jan. s. Javno mnenje in politični krogi v iranskem glavni mestu, so zelo zaskrbljeni zaradi koncepcij, ki jih je moral Eden dati Stalinu spričo nevarnega položaja, v katerem se nahaja angleški imperij. Stalin je vztrajal pri zahtevi po dveh pristaniščih v Perzijskem zalivu.

Napad na predsednika iranske vlade

Carigrad, 30. jan. s. Teheranski radio poroča, da je nekdo, čigar ime doslej še ni znano, vrgel kamen proti predsedniku ministrskega sveta, med tem ko je ta poročil parlamentu o paktu med Anglijo in Sovjetsko zvezo. Ministrski predsednik ni bil zadet. Napadalec se je nato pogajal proti predsednikov klopei vendar je bil aretir.

Zaupnica Churchill

Rim, 30. jan. s. Po tridnevni dobiti je sprednja zbornica izglasovala ponovno zaupnico Churchill.

Deveta obletnica prevzema oblasti po narodnih socialistih v Nemčiji

Berlin, 30. jan. s. Na večer pred obletnico 30. januarja so vse nemške radijske postaje objavile članek propagandnega ministra dr. Gobbelsa, ki bo izšel danes v volidnem listu »Völkischer Beobachter«. V tem članku obravnava dr. Gobbels dobo Brüningove vlade, ko je moral, kakor je znano, nacionalni socializem boriti na trdi boji za doseg oblasti. Po omembi borbi, ki jih je vodil tedaj Adolf Hitler in njegovi sodelavci, je dr. Gobbels omenil vojno komunizma v notranjosti in izven države proti narocno socialističnemu gibanju. Dolga in težka je bila pot Hitlerjevega gibanja do prevzema oblasti, toda končno je 23. julija 1932 dva milijona oseb dalo za-upnico stranki Rušile so se druga za drugo notranje ovire, podzemeljski manevri sovražnikov Nemčije so se razbijali ob različni »ekleni volji, ki je kovala narodni socializem med nemškim narodom. To je bil v resnici triumf živavosti in hrabrosti. Potek te bitke za oblast v teh letih, ko se je država dvignila in bila usposobljena za največjo vojno, ki jo pomeni zgodovina, je tale: Popolna in brezpogojna vera v genij človeka in v bodočnost domovine.

načaj gibanja in osebni prispevek, ki mu ga je dal v slehernem trenutku Adolf Hitler. Kot šef s pobudo in odgovornostjo se gradil dan za dnem vso organizacijsko stranke in narodno socialističnega režima ter vso veličino nove Nemčije.

V članku dr. Gobbelsa so opisani tragični dnevi večera pred prevzedom oblasti, ure zgodovinskega dneva, v katerih je stranka zavzela razne predelke Nemčije in nepozabni dan ob koncu leta 1932, in prvih dnevov leta 1933, v katerih se je narodni socializem odločno uveljavil v novi zgodovini. Danes je Nemčija, ki je svoj čas zmagovito odstranila komunizem in no-tranjosti, v veliki vojni za osvoboditev Evrope pred boljševiško nevarnostjo. Proslavja obletnico 30. januarja s še večjim ponosom in s pogledom v veliko svetlo bodočnost, ki jo njune zmagovite oborožene sile ob sodelovanju italijanskih in zavezniških držav dan za dnem pripravljajo.

Delegacija PNF v Berlinu

Rim, 30. jan. s. Včeraj zjutraj je odpo-toval v Berlin delegacija PNF, kateri je Tajnik Stranke poveril otvoritveno poslanstvo za rjave srajce ob priliki devete obletnice Hitlerjevega prevzema oblasti. Šef delegacije je član direktorija PNF Attilio de Cicco.

V širokih obrisih je pisec opisal razne momente dvigajočega se pohoda narodnega socializma. Z dokumenti političnega značaja je dokazal neizpodbitni proletarski

Zvišanje uradniških plač

Prejemki bivših jugoslovanskih uradnikov in uslužbencev se zvišajo s 1. decembrom 1941 za 10-35%

Ljubljana, 30. januarja

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podstavi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX št. 291, glede na dopisa ministrstva za finance, glavnega državnega računovodstva, z dne 29. decembra 1941-XX št. 260.242 in z dne 5. januarja 1942-XX št. 250.111 in smatrajoč za potrebno, da se glede na povečane življenjske stroške odredi zvišanje prejemkov uradnikov in uslužbencev bivše vladavine, odreja:

Clen 1. Poviški, dovoljeni z naredbom z dne 5. julija 1941-XIX št. 60, se za uradnike in uslužbence bivše jugoslovanske države, bivše dravske banovine in drugih javnih oblastev in poldržavnih ustanov zvišujejo z veljavnostjo od 1. decembra 1941-XX za vse leto 1942 za nadaljnjih 15% pri prejemkih do L. 599 in 10% pri višjih prejemkih.

Clen 2. To zvišanje velja, kakor prejšnje, za vojno doklado s povsem časnim svojstvom in ni vračunljivo pri odmerjanju pokojnine.

Clen 3. Celotni novi odstotni delež za časno doklado, ki jo je izračunati po mesečnih kosmatih prejemkih po razpredelnicah, ki so veljale na dan 30. junija 1941-XIX, in pri kateri se odbijajo redni odtegljaji za pokojnino ne upoštevni prejemkov, znaša torej:

pri prejemkih pod L. 600	— 35%
" " " " L. 900	— 25%
" " " " L. 1200	— 22%
" " " " L. 2500	— 20%
" " " " nad L. 2500	— 10% in k

temu prejšnji povišek v znesku L. 250.—

Clen 4. Začasna vojna doklada ne more biti nižja od doklade, ki gre pri nižjih prejemkih z višjim odstotnim deležem.

Pri zneskih, ki naj se nakažejo, se ulomki pod L. 10 na mesec ne upoštevajo.

Clen 5. Vsaq za uporablanje te naredbe pristojni urad mora poslati Visokemu komisariatu za Ljubljansko pokrajino sumarni izkaz o podrejenem osebu, iz katerega izkaza morajo biti po posebnih stolpcih razvidni za vsako zvanje, položajno skupino, stopnjo, itd. število podrejenih uslužbencev znesek posameznih prejemkov v dinarjih po razpredelnicah, veljavnih na dan 30. junija 1941, njih skupni znesek, ustrezen znesek v lirah, povišek, dovoljen s 1. julijem 1941, in časna vojna doklada, dovoljena s 1. decembrom 1941.

Vsote posameznih stolpcev morajo dati skupne izdatke na dan 30. junija 1941, 1. julija 1941, in 1. decembra 1941.

Ti izdatki se morajo predložiti najkasneje v 60 dneh, ko stopi ta naredba v veljavo.

Clen 6. Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino: Emilio Grazioli.

Uvedba osebne izkaznice

Izdajajo jih občine bivališča na obrazcih, ki jih daje pri Visokem Komisarijatu

Ljubljana, 30. januarja

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podstavi vladnega pooblastila, ki mu je podeljeno po čenu 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX št. 291 in smatrajoč za potrebno, da se uvedejo osebne izkaznice odreja:

Clen 1. Osebam nad 15 let starosti, bivajočim v Ljubljanski pokrajini, se sme naložiti obveznost, da si preskrbe osebno izkaznico.

Clen 2. Osebne izkaznice izdajajo občine bivališča na obrazcih, ki se dobijo pri Visokem komisariatu.

Osebna izkaznica obsega imetnikovo doprsko fotografijo brez klobuka, dalje za predno številk, pečat občinskega urada, podpis, osebne podatke, osebni popis in posebna znamenja.

Clen 3. Osebna izkaznica se izda po strogi ovedbah o istovetnosti prošilceve osebe, ki jih opravijo po potrebi policijski organi.

Ce zahteva izkaznico inozemec, se mora navesti prošilcevo državljanstvo.

Prošilcev prstni odtis se sme napraviti le na odredbo javnega varnostnega oblastva.

Clen 4. Hkrati z osebno izkaznico sestavi občinski urad dva enako se glaseča lista na obrazcih, dobljenih od Visokega komisariata; enega shrani v posebni kartoteki po strogo abecednem redu, drugega pošlje v 24 urah ljubljanskemu kvestorju, da ga prevzame v hrambo.

Oba lista morata biti opremljena z enako fotografijo, kakršna je nalepljena na osebni izkaznici.

Clen 5. Osebne izkaznice se dobavijo občanom brezplačno in kolkovine izkazuje. Občine smejo zahtevati ob izdaji izkaznice pristojbino 1 lire, oproste pa tega plačila siromašne osebe.

Clen 6. Osebna izkaznica je edino sredstvo, s katerim se dokazuje istovetnost v policijske namene. Uradnikom in agentom javne varnosti jo je treba pokazati na vsako njih zahtevo.

Za enakovredne osebnim izkaznicam veljajo naslednje izkaznice:

- potrdilni listek o vpisu v P. N. F.;
- vsaka listina, opremljena s fotografijo, ki jo izda kako Italijansko državno oblastvo;
- železniške legitimacije za rodbinske člane italijanskih civilnih in vojaških nameščenecv;
- po italijanskih konzularnih oblastvih redno vidirani potni list ali katera koli listina, ki jo je imeti po veljavnih mednarodnih konvencijah za enakovredno.

Clen 7. Hotelirji, gostilničarji, osebe, ki vodijo penzije ali zdravilišča ali drugače sprejemajo na stanovanje, ne smejo dati stanovanja osebam, ki nimajo pri sebi osebne izkaznice ali druge enakovredne listine.

Kršitelji te določbe se kaznujejo na ovadbo javnega varnostnega oblastva z zaporom do 3 mesecev ali v denarju od L. 250 do L. 2500. Ob ponovitvi se te kazni podvoji.

Kršiteljem te določbe se lahko vselej tudi odvzame obrtna pravica.

Clen 8. Kdor se na zahtevo uradnika ali agenta javne varnosti neče ali ne more izkazati, kdo je, s tem, da pokaže osebno izkaznico, ali drugo enakovredno listino, se odvzede k oblastvu javne varnosti radi potrebnih ugotovitev.

Kdor se zunaj domače občine zaloti brez listin o istovetnosti, se sme poslati v domačo občino z ukazno potovnico ali tudi s stražnim spremstvom. Če se ugotovi, da je pristojen v kako občino zunaj te pokrajine, se odposlje na ozemlje, od koder je prišel.

Kdor se zoper oblastveno odredbo vrne v občino, iz katere je bil odpravljen, se kaznuje z zaporom od enega do šestih mesecev in se po prestani kazni odvzede v kraj, kamor je bil odpravljen. Kdor neupravičeno prekorazi mejo, da bi se vtihotaplil v to pokrajino, se kaznuje z ječo od dveh do štirih let in v denarju ne po L. 20.000.

Clen 9. Ob prvi uporabi te naredbe so zavezane vse osebe moškega spola od 15 do 50 let starosti, da zaprosijo najkasneje do 15. februarja 1942-XX pri občini svojega bivališča za osebno izkaznico.

Občine so dolžne poskrbeti, da se izdajo osebne izkaznice najkasneje do 10. marca 1942-XX.

Pozneje se določijo roki, v katerih si bodo morale preskrbeti osebno izkaznico vse druge osebe, na katere se ne nanaša prvi odstavek tega člena.

Občine morajo na zahtevo prizadete stranke izdati osebno izkaznico tudi že pred potekom zgoraj navedenih rokov, zlasti zaradi določb člena 6.

Clen 10. Kdor ne bi poskrbel, dasi je v to obvezan, da se mu izda osebna izkaznica, se kaznuje z zaporom do treh mesecev ali v denarju od L. 250 do L. 2500.

Ob ponovitvi se te kazni podvoji.

Clen 11. Sojenje prekrškov iz te naredbe je poverjeno krajevno pristojnemu okrajnemu sodišču.

Clen 12. Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino Emilio Grazioli.

Pritožba odloži samo zaporno kazen.

Clen 5. Postopki, ki so v teku zaradi kaznivih dejanj iz te naredbe, se dokončajo po določilih doslej za to veljavnih predpisov.

Clen 6. Ta naredba, ki razveljavlja vse nje nasprotne ali z njo ne združljive določbe, stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino: Emilio Grazioli.

Predpisi za ogrevanje

Ljubljana, 30. januarja

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podstavi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX št. 291 in smatrajoč za potrebno, da se predpiše skrajna doba, v kateri se sme kuriti v uradih in zasebnih stanovanjih ter prispevki, ki jih morajo plačati upravičenci, odreja:

Clen 1. V preostali sedani zimski dobi se smejo uradi in zasebna stanovanja ogrevati, če ni drugačnih odredb, zaključno do 15. aprila.

Clen 2. Kotli se ne smejo zakuriti pred 7. uro za urade in ne pred 9. uro za zasebne hiše.

Kotli se zadnjič ne smejo naložiti po 14. oziroma 16. uri.

Najnižja temperatura v ogrevanih prostorih mora znašati 16 stopinj Celzija, najvišja pa 18 stopinj.

Clen 3. Prispevki, ki jih plačujejo stanovalci za ogrevanje, četudi se zaračunavajo ločeno od najemnine, ne smejo presegati prispevkov iz zimske dobe 1940-1941. Prav tako mora ostati nespremenjen znesek, ki se je plačeval v minulih zimskih dobi 1940-1941 v hotelih in zasebnih oddah.

Clen 4. Oddajanje tople vode iz samostojnih centralnih naprav se mora omejiti na največ tri dni v tednu, in sicer na soboto, nedeljo in sredo.

Clen 5. Morebitne spremembe določb glede trajanja dnevnega ogrevanja, temperature v prostorih in oddaje tople vode v bolnišnicah in zdraviliščih se odobrujejo po Visokem komisariatu na obrazloženo zahtevo prizadetih.

Clen 6. Če bi nastali pri uporabljanih predpisov te naredbe spori med lastniki poslopij in stanovalci, jih rešujejo krajevno pristojna prvostopna upravna oblastva.

Protj oddobam teh oblastev je dopustna pritožba na Visoki komisariat, ki odloči dokončno.

Clen 7. Kršitelj določb te naredbe se kaznujejo v denarju do 5000 lir, v bujših primerih pa z zaporom do 2 mesecev.

Clen 8. Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino: Emilio Grazioli.

Olajšave za poslušanje radijskih oddaj na šolah

Ljubljana, 30. januarja

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podstavi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX št. 291, glede na pravilnik o sprejemnih radijskih aparatih z dne 15. decembra 1928 št. 53.420 bivše jugoslovanske vlade in smatrajoč za umestno, da se olajša poslušanje radiooddaj na šolah, odloča:

Clen 1. V čenu 26. pravilnika o sprejemnih radijskih aparatih za zasebno uporabo z dne 15. decembra 1928 št. 53.420 bivše jugoslovanske vlade je na koncu dodati naslednji odstavek:

Šolske ustanove so oproščene plačevanja naročniške takse za sprejemne radijske aparate, ki so njih last in so stalno nameščeni v šolskih dvoranah za učne namene.

Clen 2. Ta odločba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino: Emilio Grazioli.

KINO MOSTE Luč v temi

Nemci v Srbiji

Beograd, 29. januarja

V Beogradu je bilo te dni veliko zborovanje Nemcev, na katerem je govoril vodja nemške manjšine v Srbiji dr. Janko Sepp o delovanju v Srbiji živečih Nemcev v lanskem letu in o njihovih bodočih nalogah. Manifestacija se je pričela po nagovoru okroglega vodje in po princ Evgenovi pesmi. Dr. Janko Sepp je govoril najprej o težkem položaju nemške manjšine v Podunavju pred njeno osvoboditvijo in izrazil je globoko hvaležnost v Srbiji živečih Nemcev Nemčiji in Adolfu Hitlerju za pomoč, ki sta jo nudila Nemcem v Srbiji v težkih časih.

Govorec o sedanjem položaju Nemcev v Beogradu je dr. Janko Sepp naglašal, da je glavna naloga spraviti v Beogradu živeče Nemce, ki so nezaposleni ali podpore potrebni, nazaj v njihovo kmečko domovino. Napovedal je, da bodo v letošnjem letu vsi v Beogradu živeči nezaposleni Nemci poslani nazaj v podeželske okraje Banata, kjer je vsaka delovna moč nujno potrebna in kjer so dani vsakomur boljši življenjski pogoji kakor v Beogradu. Ob zaključku svojega govora je dr. Janko Sepp ocenil delo v Srbiji živeče nemške manjšine za Nemčijo, naglašujoč zlasti, da so Nemci v Srbiji in Banatu zbrali mnogo denarja za zimsko pomoč za nemški Rdeči križ in toplega perila za nemško vojsko na vzhodnem bojišču. Poleg tega je nemška manjšina pridno pomagala pri preseljevanju Nemcev iz Besarabije, zlasti pa iz Bukovine in Dobruže. Glede nastopa nemške manjšine v Srbiji na bojišču je govornik izjavil, da je v nemški vojski in v SS formacijah že nad 3000 Nemcev iz Srbije.

Manifestacija se je zaključila s toplimi izrazi udanosti in ljubezni do Hitlerja in z zaobljubo, da bodo v Srbiji živeči Nemci tudi v bodoče vedno pripravljivi doprinesiti vse žrtve in pretriti tudi kri za zmago Nemčije. Dvorana Kolarčeve univerze, kjer so zborovali Nemci, je bila svečano okrašena in polno zasedena. Med udeleženci so bili poleg zastopnikov vojske tudi gostje iz Nemčije.

Nov vozni red v Ljubljanski pokrajini

V veljavo stopi v nedeljo 1. februarja

Pričenši s 1. februarjem 1942 se uveljavljajo na dolenskih progah in na progah Ljubljana—Zalog nov vozni red s sledečimi odhodnimi in prihodnimi podatki:

Na progi Ljubljana—Novo mesto—Metlika

VI. št. 9213 Ljubljana	odhod 5:25	Novo mesto	prihod 7:30
VI. št. 9213 Novo mesto	odhod 7:35	Metlika	prihod 8:45
VI. št. 9215 Ljubljana	odhod 8:35	Novo mesto	prihod 10:49
VI. št. 9217 Ljubljana	odhod 12:23	Novo mesto	prihod 14:42
VI. št. 9217 Novo mesto	odhod 14:50	Metlika	prihod 16:07
VI. št. 9219 Ljubljana	odhod 18:40	Novo mesto	prihod 20:57
VI. št. 9219 Novo mesto	odhod 21:04	Metlika	prihod 22:16
VI. št. 9212 Novo mesto	odhod 4:25	Ljubljana	prihod 6:42
VI. št. 9214 Metlika	odhod 6:15	Novo mesto	prihod 7:33
VI. št. 9214 Novo mesto	odhod 7:40	Ljubljana	prihod 9:52
VI. št. 9216 Metlika	odhod 12:05	Novo mesto	prihod 13:19
VI. št. 9216 Novo mesto	odhod 13:27	Ljubljana	prihod 15:38
VI. št. 9218 Metlika	odhod 17:05	Novo mesto	prihod 18:21
VI. št. 9218 Novo mesto	odhod 18:28	Ljubljana	prihod 20:45

Na progi Ljubljana—Kočevje

VI. št. 9311 Ljubljana	odhod 5:45	Kočevje	prihod 8:00
VI. št. 9313 Ljubljana	odhod 9:56	Kočevje	prihod 12:20
VI. št. 9315 Ljubljana	odhod 14:20	Kočevje	prihod 16:51
VI. št. 9317 Ljubljana	odhod 19:35	Kočevje	prihod 22:07
VI. št. 9312 Kočevje	odhod 5:37	Ljubljana	prihod 8:05
VI. št. 9314 Kočevje	odhod 11:00	Ljubljana	prihod 13:28
VI. št. 9316 Kočevje	odhod 14:02	Ljubljana	prihod 16:28
VI. št. 9318 Kočevje	odhod 17:30	Ljubljana	prihod 19:55

Na progi Trebnje—Št. Janž na Dolenjskem

VI. št. 9414 Trebnje	odhod 8:14	Št. Janž	prihod 9:04
VI. št. 9416 Trebnje	odhod 14:20	Št. Janž	prihod 15:11
VI. št. 9418 Trebnje	odhod 20:37	Št. Janž	prihod 21:26
VI. št. 9413 Št. Janž	odhod 6:05	Trebnje	prihod 6:55
VI. št. 9415 Št. Janž	odhod 12:54	Trebnje	prihod 13:45
VI. št. 9417 Št. Janž	odhod 17:53	Trebnje	prihod 18:45

Na progi Novo mesto—Straža Toplice

Odhod Novo mesto ob:	6:30, 10:55, 14:53, 16:30
Prihod Straža Toplice ob:	6:48, 11:13, 15:11, 16:48
Odhod Novo mesto ob:	7:02, 12:52, 15:32, 17:52
Odhod Straža Toplice ob:	7:20, 13:10, 15:50, 18:10

Na progi Ljubljana—Zalog

Odhod Ljubljana ob:	5:57, 7:40, 12:36, 15:20, 17:33, 18:55
Prihod Zalog ob:	6:12, 7:55, 12:50, 14:30, 15:55, 17:44, 19:10
Odhod Zalog ob:	6:22, 8:05, 13:20, 14:41, 15:45, 18:05, 19:35
Prihod Ljubljana ob:	6:37, 8:20, 13:35, 14:53, 16:00, 18:20, 19:50

Iz Hrvatske

— Smrtna obsodba. Preki sod v Mitrovici je obsodil komisarja židovskih in srbskih tvrdk Rendelja na smrt, ker je ponorevil 125.000 kun in si prilastil druge vrednosti zaupanega mu premoženja. Obsodba je bila že izvršena.

— Vojaška amnestija na Hrvatskem. Poglavnik je izdal ukaz o amnestiji za vse čisto vojaške delikte, storjene med 1. novembrom 1918 in 9. aprilom 1941.

— Prislina zveza hrvatskih zasebnih nameščenecv. Na Hrvatskem je bila ustanovljena v smislu naredbe o prislinskih stanovskih organizacijah tudi Prislina zveza privatnih nameščenecv. Dosedanja zveza grafičnih delavcev tvori posebno strokovno skupino. Nova zveza prevzame vse premoženje dosedanje stanovske organizacije, ki je s tem razpuščena.

— Nov moderen hotel v Zagrebu. Hrvatski listi poročajo, da je Pokojniški zavod privatnih nameščenecv sklenil zgraditi sredi mesta. Hotel bo imel tudi v moderen hotel in sicer v Preradovičevi ulici iz lastnih sredstev v Zagrebu velik liko kopalnice, ki bo odprto poleti in pozimi.

— Razširjenje telefonske centrale v Zagrebu. Zagrebška telefonska centrala bo razširjena. V zapadnem delu mesta so že razlašena zemljišča, kjer bo zgrajena centrala, ki bo imela v začetku 2000, potja. Sedanja telefonska centrala s kapacitete pa 5000 telefonskih števil. Tudi sedanja telefonska centrala bo prenesena cetero 11.000 števil, bo razširjena še za 1000 števil in bo s tem na koncu svoje kapacitete. Po razširjenju telefonske centrale bo imel Zagreb z okolico okrog 300 tisoč telefonskih števil.

Beležnica

KOLEJAR

Danes: Petek, 30. januarja: Martina

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matice: Vrtoglavlava

Kino Sloga: Junaki pečin in Tihotapel

Kino Unino: Nedolžna ali kriva

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Piccoli, Trševa cesta 6, Hočevvar, Celovška cesta 62, Gartus, Moste — Zaloška cesta 47.

Naše gledališče

DRAMA

Petek, 30. jan.: ob 15.: Boter Andraž. Izven. Dijaška predstava. Zelo znižane cene od 10 lir navzdol

Sobota, 31. jan.: ob 17.: Voda. Izven. Cene od 15 lir navzdol

Nedelja, 1. febr.: ob 14.: Mali lord. Mladinska predstava. Izven. Zelo znižane cene od 10 lir navzdol. Ob 17.: Lepa pustolovščina. Izven. Cene od 15 lir navzdol

Ponedeljek, 2. febr.: ob 14.: Peterčkovice. Poslednje sanje. Mladinska predstava. Izven. Zelo znižane cene od 10 lir navzdol. Ob 17.: Rokovnjači. Izven. Znižane cene od 12 lir navzdol

Torek, 3. febr.: zaprt

Vombergerjeva »Voda« je zabavna satirična komedija z veseloigrno potezo. Junak komedije je vsa vas; dejanje se plete okrog gradnje novega vodovoda. Dramatika je ožigosal na vesel način človeške slabosti kot so: ničernost, častihlepe, trma itd. Kdor želi preživetni resnično zabaven večer, naj ne zamudi te predstave. Režiser: Milan Skrbinaček. Predstava bo jutri v soboto ob 17. uri izven abonmaja.

Opera

Petek, 30. jan.: ob 17.: Prodana nevesta. Izven. Znižane cene od 18 lir navzdol

Nedelja, 1. febr.: ob 15.: Madame Butterfly. Izven

Ponedeljek, 2. febr.: Netopir. Izven. Znižane cene od 15 lir navzdol

Torek, 3. febr.: zaprt

MRAKOVNO GLEDALIŠČE

FRANČIŠKANSKA DVORANA

Nedelja, 1. februarja ob 18.: Elektra

Ponedeljek, 2. februarja ob 10:30? Elektra

Vse, ki še niso videli te velike grške tragedije opozarjamo na poslednji dve predstavi, ki bosta v nedeljo zvečer in v ponedeljek dopoldne. Doslej je Mrakovno gledališče uprizorilo to delo trikrat z velikim uspehom. Prevod te grandiozne Sofokles-Hofmannstalove umetnine je oskrbela Tušl Rajnerjeva, ki igra Elektro. Režiser Mrak igra Klitamnemost, Oresta in Egista. Planinova je Kriptomestis. Blagajna franč. dvorane posluje od sobote dalje od 10.—13. in od 15.17.

TELEFONSKA DVOUMNOST

— Halo! Kdo tam?

— Tu, prodajalna čevljev X.

— Oprostite, to je bila napačna številka.

— Nič ne de, saj jo lahko zamenjamo.

Določbe glede prekrškov oskrbovalnih predpisov

Ljubljana, 30. januarja

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podstavi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX št. 291 in smatrajoč za umestno, da se izdajo novi predpisi za pobiranje prekrškov glede oskrbe, potrošnje in cen, odreja:

Clen 1. Organi, ki so poklicani ugotavljati kršitve predpisov za pobiranje kaznivih dejanj glede oskrbe, potrošnje, cen in živil vobče, so uradniki in organi policijskih oblastev in nameščenci urada za kontrolo cen pri Visokem komisariatu; ti predložijo svoje zapisniške ovadbe o prekrških, izsledenih v ljubljanski občini kr. kvesturi, o prekrških, izsledenih v ostalem delu pokrajine pa krajevno pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu prve stopnje.

Kr. kvestura in oblastva iz prvega odstavka so pristojna izrekanju kazni zaporom do največ dveh mesecev, samo ali združeno z denarno kaznijo do največ L. 500.—

Ce tako oblastvo misli, da je treba izreči višjo kazen nego je zanjo samo pristojno, predloži zapisniško ovadbo sodnemu oblastvu s svojimi pripombami in pojasnili, ki se mu vidijo umestna, razen v primerih, ko je po členih 7, 8, in 9. Dučeljevega razglasa z dne 24. oktobra 1941-XIX, objavljenega v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino z dne 8. novembra 1941-XX št. 90, pristojno vojaško vojno sodišče.

Clen 2. Kr. kvestura in občna upravna oblastva prve stopnje sodijo brez posebnih procesualnih obličnosti po zaslišanju zagovora ovadenca, ki ga pozovejo predse, in po zaslišanju sestavitelja zapisniške ovadbe, ki je izsledil prekršek, in zaslišanju, po njih preudarku, drugih prič.

Odločba ni treba, da bi bila obrazložena. Zgoraj omenjena oblastva smejo, poleg kazni po njih pristojnosti, če je bilo dejanje storjeno in izvrševanju trgovine ali obrta, časno odvzeti obrtno pravico in predlagati Visokemu komisariatu nje trajni odvzem. Ce treba, odredijo tudi zaplenbo blaga, ki ostane pod zaporom do nadaljne odredbe Visokega komisarja. In to tudi v primerih, ko se pošljejo spisi zaradi višje pristojnosti sodišču.

Ce se odredi časni odvzem obrtne pravice, je nje imetnik dolžan ves čas trajanja te odredbe izplačevati podrejenemu osebu plače, mezde in prispevke za njegovo socialno zavarovanje. Pri trajnem odvzemu obrtne pravice gre podrejenemu osebu odškodnina za odpust.

Clen 3. Denarna kazen se spremeni, če se ne plača, v zaporno kazen po 24 ur zaporom za vsakih 50 lir.

Zneski denarnih kazni se stekajo v sklad Visokega komisariata »Denarne kazni in globe, izrečene po upravnih oblastvih«.

Clen 4. Zoper obsodbo, ki jo izreče kr. kvestura ali upravno oblastvo prve stopnje, je dopustna pritožba v 8 dneh, kar je bila izrečena, na Visokega komisarja, ki odloči na podstavi spisov.

Občni zbor Prirodoslovnega društva

Društvo lani zaradi razmer ni moglo v polni meri izpolnjevati svojih nalog — članov šteje 239

Ljubljana, 30. januarja. V predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi je bil sinoči redni občni zbor Prirodoslovnega društva, ki se ga je udeležilo lepo število članstva. Kot zastopnik Univerze in Muzejskega društva je bil navzoč univerzitetni rektor.

Prirodoslovno društvo je bilo pred časom ustanovljeno zaradi gojitve in populariziranja prirodoslovnih znanosti, kar je odlično vidno s izdajanjem znanega mesečnika »Proteusa«, s izdajanjem posebnega »Zbornika« in s prirejanjem predavanj, ki so bila vedno lepo obiskana. Usodni dogodki lanskega leta pa so vplivali tudi na delovanje Prirodoslovnega društva in včerajšnji občni zbor je pokazal, da bo mogoče društvo zopet v polni meri uresničevati in vršiti svoje naloge, ko se bodo znova uredile razmere.

Občni zbor je otvoril predsednik dr. Alja Košir, ki je pozdravil navzoče članstvo in rektorja. V pretekli poslovni dobi je umrlo 6 družinskih članov, in sicer: zdravstveni referent v pok. dr. Fran Dolšek, stolni kanonik in zagrebian Janko Barle, sežator Ivan Hribar, zdravnik v Litiiji Ivan Premru, zdravnik Ivan Robida in gimnazijski prof. Vladimir Lapajne. Zborovalci so počastili spomin umrlih s kratkim molkom in vzklikom »Slava«. Predsednik je nato v svojem poročilu omenil nespোরazum, ki je nastal med Akademijo in društvo, in umetnost ter društvu glede izdaje »Prirodoslovnih razprav«. Po ustanovitvi Akademije znanosti in umetnosti je društvo prepustilo njej izdajanje omenjenih razprav, samo pa je prevzelo obveznost, da prispeva primeren znesek. Ker pa je občni zbor sklenil, da zaradi gnotnih težav ne more izpolniti obveze in je bil ta sklep sporočen Akademiji, je ta dogovor s društvom razdrila in izdajanje »Prirodoslovnih razprav« je prišlo znova v delokrog društva. Predsednik je izrazil upanje, da se bo zadeva vendarle v kratkem ugodno rešila in da bo vstopavljeno prejšnje stanje.

Iz tiskinskega poročila, ki ga je podal dr. Maks Wraber povzemo, da je društvo lani imelo precej težav s svojim lokalom. Zaradi težavnega gnotnega stanja je mo-

ralo svoj prejšnji lokal v Beethovnovi ulici odpovedati in se je preselilo na univerzo, kjer ima na razpolago majhno sobico. Odpovedati se je moralo tudi pisarniški moči. Odbor izvoljen na lanskem občnem zboru je štel 11 odbornikov, pritegnjenih pa je bilo k delu odbora še pet drugih članov. Imel je šest sej, na katerih so se razpravljale tekoče zadeve. Društvo je ob lanskem občnem zboru štelo 241 članov. Med letom je pristopilo 5 novih, dva sta izstopila, 6 jih je umrlo, nov pa je tudi en ustanovni član, tako da je konec te poslovne dobe bilo 239 članov. Med njimi je 224 rednih članov, trije častni in 12 ustanovnih. Zaradi razmer pa je društvo z mnogimi svojimi člani izven Ljubljanske pokrajine izgubilo vse stike.

Podrobno poročilo o stanju blagajne je podal namesto dolgo časa odsotnega blagajnika Stanka Trčka dr. Simon Dolar. Poročevalec je natančno naštel vse dohodke in izdatke društva, prikazal težave, ki jih ima v zvezi z izdajanjem »Proteusa« in »Zbornika« ter na koncu ugotovil, da znaša društveno čisto premoženje 1039611 lir. Kot knjižničar in gospodar je dr. Dolar omenil, da so sedaj tudi težave s prihajanjem tujih revij, redno pa dobiva društvo italijanske znanstvene revije.

Kot urednik »Zbornika« je poročal prof. dr. Marius Rebek, ki je naglasil, da je »Zbornik« bil misljen kot publikacija predavanj in diskusij. Prvi zvezek je izšel na 73 straneh s 26 članki. Drugi pa je bil posvečen delu naših znanstvenikov, z namenom, da se tako obvesti o njem široka javnost, da se da našemu znanstvenemu naraščajočemu prikazati svoje uspehe v domači reviji in da se pristopi k oblikovanju in zlagavanju nošega znanstvenega jezika. Pri tem delu je sodeloval zlasti znanj jezikoslovec prof. Kolarič. Na 137 straneh je bilo objavljenih 30 člankov iz vseh prirodoslovnih skupin. K financiranju zbornika so prispevali različni dobrotniki med njimi tudi t. i. Knez. Zbornica za trgovino obrt in industrijo in Kreditni zavod za industrijo. Kratko je bilo poročilo o »Proteusu«. Podal ga je predsednik dr. Košir, ki je povedal, da je zaradi državnosti prejšnjega urednika prevzel vod-

stvo uredniškega odbora on sam. »Proteus« je zaradi novih razmer moral prenehati z izhajanjem, obnesli se tudi niso poskusi, da bi se doseglo sodelovanje s kakšno sorodno revijo. Lani so prav tako prenehala društvena predavanja, vendar pa bo poskusilo društvo svojo zadevno nalogo nadaljevati v kratkem. Predsednik odbora za varstvo narode dr. Valter Bohinec je povedal, da je imel odsek v začetku poslovne dobe mnogo lepih in važnih načrtov, ki so morali biti kasneje opuščeni. Odsek je reševal le manjše zadeve, med drugim je premišljeval tudi o predlogu odkupa neke parcele na Barju, kjer se raste barska brunčica. Zaradi pomanjkanja sredstev pa parcele ni bilo mogoče kupiti, pač pa se je nekaj komadov te redke rastline presadilo v zaščiteno zemljo.

V imenu pregledniškega odbora je dr. Munda poročal, da so pregledniki našli vse knjige in vse račune v popolnem redu. Predlagal je blagajniku zahvalo, vsemu odboru pa absolutorij. Predlog so navzoče soglasno odobrili.

Sledile so volitve in v smislu pravil je moral občni zbor voliti: znova samo eno tretjino članov, ki jim je letos potekla funkcijska doba. Zborovalci so soglasno odobrili odborov predlog, da se izstopajoči odborniki ponovno izvolijo v odbor, ki je naslednji:

Predsednik: dr. Alja Košir, podpredsednik dr. inž. Anton Kuhelj, tajnik dr. Maks Wraber, blagajnik Stanko Trček, knjižničar in gospodar dr. Simon Dolar, urednik »Zbornika« dr. Marius Rebek, načelnik odbora za znanstvena predavanja dr. Božo Škerlj, načelnik odbora za ljudsko znanstvena predavanja inž. Fran Premr, načelnik odbora za varstvo narode dr. Valter Bohinec, člana odbora pa dr. Srečko Brodar in dr. inž. Dušan Avsec. Kot kooptirani člani sodelujejo: urednik »Proteusa«, njegov upravnik Rafael Bačar, dr. Jovan Hadži, dr. inž. Alojzij Kralj in dr. inž. Janko Kavčič. Preglednika sta dr. Munda in dr. Oblak.

Ko je predsednik se prebral pozdravno pismo prof. Alfonza Pavlina, je z zahvalo za udeležbo zaključil občni zbor.

Z živili, naposled pa je nekemu detektivu postal sumljiv neki nosač z beogradske glavne postaje, ki je hodil zmerom v isto stanovanje. Detektiv je dozvedevno nosaču sledil in je ugotovil, da je nosač neki trgovec, ki je opustil trgovino in se pri upravi policije prijavil za nosača, da bi lažje nadaljeval s svojim tihotapskim delom in verižništvom. Ukana je bila prav dobra in si je trgovec nabral veliko zalogo živil, ki jo je po visokih cenah preprodal, toda naposled je policija tudi njega ukanila, mu odvzela vso zalogo živil in ga povrh še strogo kaznovala, da bo o svojih nečestnih poslih lahko precej časa v zapornih razmišljal.

Zagreb bo dobil nove izprehajališče. Zagrebški »Hrvaški Narod« obširno poroča o novem izprehajališču, ki ga bo uredila zagrebška mestna občina v Petrovi ulici. Na velikem nezazidanem zemljišču, ki je z njim spekularni neki Premuzič, bo uredila otroško igrišče in lep park, tako da bodo tudi prebivalci tega dela Zagreba imeli svoje izprehajališče. Zanimivo je, da se je zagrebška mestna občina s Premuzičem za to zemljišče pogajala že skoraj 10 let, vendar pa ga po ponudbeni ceni ni hotel prodati. Zdej so mu zaradi javnih interesov zemljišče kratkoma razlastili in se bo moral zadovoljiti z zneskom, ki je bil za odkup uradno določen.

Nemška trgovska pisarna v Srbiji. V Beogradu je bila ustanovljena v začetku tekočega leta nemška trgovska pisarna. Ustanovili jo je pooblaščenec za gospodarstvo v Srbiji. Njena naloga je v prvi vrsti sprejemanje in obravnavanje povpraševanj in ponudb nemških trgovskih hiš, ki se v vedno večjem številu obračajo na pooblaščenca za gospodarstvo v Srbiji, da obnove stare ali pa navežejo nove poslovne stike s srbskimi gospodarstvenimi krogi. Poleg tega bo dajala pisarna nasvete tistim trgovcem v območju vojaškega poveljstva v Srbiji, ki imajo poslovne stike z Nemčijo.

Gledališki igralci pri Poglavniku. Poglavlanski gledališki igralci in operne pevce obeh hrvaških gledališč. Intendant dr. Zanko se mu je v njihovem imenu zahvalil za ustanovitve neodvisne hrvaške države, ki je končno omogočila tudi hrvaškim gledališkim umetnikom, da lahko nemoteno delujejo kot nosilci in razširjalci hrvaške besede, čustev in duha. V svojem govoru je opisal Poglavlanski dolžnost hrvaških kulturnih delavcev, ki je njihova naloga tem večja, ker so sovražniku hrvaštva v zadnjih 20 letih skušali zatreti zlasti hrvaško kulturno življenje.

Za mrtvega proglašeno. Okrožno sodišče v Novem mestu je uvedlo postopnje, da se proglašajo za mrtvega vdovec, po sestanku v Zagorici Franc Strus, pristojen v občino Veliki Gaber leta 1888 je odšel v Ameriko, od kod je baje zadnjič pisal pred 43 leti iz Chicaga.

Iz trgovskega registra. Vpisane so bile naslednje nove trgovine: Mazi Vid, trgovina z lesom, sedež Jezero, pošta Preserje, imetnik Mazi Vid, trgovica in posestnik iz Jezera; St. Klimek, izvozna trgovina z lesom in ogljem na debelo, sedež Ljubljana, imetnik Stanišlav Klimek, trgovec v Ljubljani, Pama-E. Mahorčić, lesna trgovina, sedež Rakete, imetnik Evgen Mahorčić, lesni trgovec na Raketu; Filip Peterlin, trgovina z lesom, sedež Ribnica na Dolenjskem, imetnik Filip Peterlin, trg. v Ribnici. Spremembe in dodatki: A. L. Adolf Lorant & Co. Ljubljana, izbriseta se javna družbenika Lorant Adolf in Lorant Oto Hribernik & Co. tekstina industrijska izbriseta se poslovodji Hribernik Miloš in inž. Beer Karol.

Sv. Frančišek Saleški je zaščitnik novinarjev. Včeraj je godovol sv. Frančišek Saleški in kakor čitamo v italijanskih listih je ta svetnik zaščitnik novinarjev. V Milanu so novinarji praznovali njegov god z mašo, ki jo je daroval novinar mons. Luigi Corbella v škofijiški cerkvi. Navzočim novinarjem je po maši spregovoril kardinal Schuster.

Volkovi v okolici Idrije. Oster mraz in sneg sta prizadela tudi divjačina. Celo

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI
Predstave ob delavnikih ob 16. 18.15
ob nedeljah in praznikih ob 10.30
14.30. 16.30 in 18.30
KINO MATICA * TELEFON 23-41
Benjamino Gigli in Emma Gramatica
v svojem najpovprešnem pevskem vefeliu
Vrtoglavica
V ostalih vlogah: Camilla Horn, Ruth
Heberg itd. Glasba: Puccini, Wagner.
KINO UNION * TELEFON 23-21
Zapleteno vprašanje o ljubezni in umoru
Nedolžna ali kriva
S. Francisco, Singapore, Filipini, Havajski
otoki, Frederic Mitrch in Jean Bennett
KINO SLOGA * TELEFON 27-36
Samo še danes dvojni filmski spored
HUNAKI PEČIN
TIHOTAPCI
V glavni vlogi Tom Keene, Junaški bra
nilec pravice divjega zapada.

zveri so zapustile globoke gozlove in iz Gorizije poročajo, da se je črela volkov pojavila v okolici Idrije. V torko popoldne jih je opazil pastir Marij Stefančič, ki je alarmiral kmete. Oboženi v vilami in puškami so kmetje šli na zasledovanje, vendar jim ni uspelo volkov izslediti. Sledovi v snegu po ne dopuščajo dvoma, da gre v regniji za volkove. Straža je bila zvečer pomnožena z nekaterimi lovcem, ki se spominjajo, da so se v okolici Idrije pojavili volkovi tudi v ostri zimeli leta 1929. Smatrajo, da so se volkovi zatekli v okolico Idrije iz gozlov na bivšem jugoslovenskem ozemlju.

Tat je po starih letih vrnil ukradeno dragulje lastniku. Odvetnik Silvio Bondua v Veneziji je 17. novembra 1937, vrnilsi se domov z izleta v okolico mesta, ugotovil, da so bili ukradeni vsj dragulji njegove žene v vrednosti 150.000 lir, Tatova Angelo Baldissone in njegova ljubica Marija Celeglin sta bila obsojena na 4 leta in pol oodnosno na tri leta ječe. Toda draguljev vendarle niso, izsledili. Ki je sedaj bil iz puščen in zopora, je Baldissone obiskal odveta in se izrazil pripravljene, da mu vrne njegove dragulje. V spremstvu stražnika sta se podala oba v hišo, ki je bila pred last Baldissonevoga brata, Res je Baldissone v kuhinji izpod desek izkopal vse ukradeno bogastvo. Manjkalo je samo nekaj srebrnine, ki jo je Baldissone takoj po tatvini prodal. Vendar pa je bila njena vrednost neznatna, tako da je Bondua dobil vrnjeno večino vrednosti.

Smrt 106 stare ženske. V Caticattiju v bližini Agrigento je umrila v torko Giuseppe La Lania, stara 106 let. Do zadnjega trenutka svojega življenja dobre volje in ponosna na svojo starost, na svoje številne vnuke in pravnuke se je ohranila v polni posesti telesnih in duševnih sil. Njen želodec je prenesel katerokoli jed.

Prihod hrvaške gospodarske delegacije v Romo. V Romi bo te dni italijansko-hrvaška gospodarska konferenca, ki je sklicana v smislu italijansko hrvaške gospodarske pogodbe. Hrvatsko delegacijo vodj finančni minister Košak, njeni člani pa so minister za rudnine in gozdove Frkovič, trgovinski in industrijski podtajnik Lamer, podtajnik ministrstva za javna dela Bulič in večje število trgovinskih industrijskih in carinskih strokovnjakov. Goste so na postaji termini sprejeli zastopniki zunanjanega ministrstva.

Nesreče. Včeraj so bili prepeljani v ljubljansko bolnico naslednji ponesrečenci, po večini iz mesta. Alojz Klemenčič, 22-letni sin posestnika iz St. Vidja pri Stični, je padel pri smučanju in si zlomil levo nogo. Pri smučanju se je ranila na levi nogi tudi Antonija Rajner, uradnica iz Ljubljane. — Ljilje Benčina, sin delavca mestnega cestnega nadzorstva iz Ljubljane je po nesreči prišel pod sani neznanega volzika. Ranjeno ima desno nogo. — Alojz Polončič, hlapec pri Putrihu na Dolenjski cesti, je zastrupljan s monoksidom. Spal je v sobi s slabo pečjo, ki ni dobro vlekla.

Anton Puchar, 46-letni posestnik iz Ljubljane, je izgubil palec desnice pri žaganju drv na krožni žagi. — Franc Perkar, 7-letni sin delavca z Zaloške ceste, si je pri smučanju zlomil desnico.

Iz Ljubljane
—Lj Mraz je popustil, toda ni še upanja na južno vreme. Če nov je mraz skoraj povsem popustil. Davi je bila temperatura celo višja kakor včerajšja najvišja. Tako je znašala včerajšnja najvišja temperatura sredi mesta — 6.5°, davi je pa kazal toplotmer v Zvezdi — 6.5°. Zračni tlak je pa začel zopet počasi naraščati, zato še ni zanesljivih izglelov, da bo vreme ostalo topleje delj časa.
—Lj Ribji trg. Ribolov je zaradi mraza še vedno zelo slab, zato je na ribjem trgu manj blaga. Danes so bile rečne ribe zastopane z belicami, ki jih tudi ni bilo že dolgo na trgu; prodajali so jih po 15—16 L/kg. Večina morskkih rib je bilo iz Severnega morja, razen morskoga lista, ki je po 44 L/kg. Največ je bilo sveže polenovke, po 28 L in losoca po 32 L.
—Lj Zaradi krstnih listov in drugih osebnih dokumentov, ki jih je treba pripraviti zaradi dopolnitve podatkov v anagrafskem zavodu, je sedaj prebivalstvo v dvomu, ce bo treba te dokumente oddati. Zato pa nic, rano pojasniti, da bo treba vse dokumente v anagrafskem zavodu samo pokazati ter jih bo vsak takoj spet dobil nazaj. Posebno opozorjamo nanj na okoličane, da se udeležijo naših popoldanskih predstev. Predprodaja vstopnic v soboto od 10—1413 in 16. dalje, v nedeljo in na Svečnico pa od 10. ure dopoldne neprekinjeno do večera.

—Lj Popisne pole za živilske nakaznice morajo hišni gospodarji zanesljivo oddati najkasneje do 4. februarja v ljudskih školah, in sicer samo ob delavnikih od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Poleg ljudskih škol pa prevzema popisne pole tudi vratar mestnega magistrata ves dan ob delavnikih ter tudi ob nedeljah in praznikih. Da ne bo na magistratu nepotrebnega iskanja, opozorjamo, da je vratarjeva soba v pritličju takoj na desni strani v veži hiše za vodnjakom. Kar se pa podnajemnikov tiče, moramo opozoriti, naj se naznanijo in vpišejo tako kot so se pri prvem popisu. Kdor se je torej vpisal na polo družine, kjer stanuje in tudi tam dobiva svojo živilsko nakaznico, naj bo njegovo ime tudi sedaj na popisni poli družine. Če je pa pri prvem popisu sam oddal svojo popisno polo ter svojo živilsko nakaznico dobiva sam ali pa drugje, naj tudi sedaj izpolni svojo posebno popisno polo, seveda v dveh izvodih kot vsi drugi upravičenci. Veliko napak je tudi na drugi strani popisne pole pod III. točka 5, kamor mora družinski glavar vpisati samo tiste, ki niso na hrani doma, temveč dobivajo hrano v kakem zavodu, n. pr. v Delavskem domu, bolnišnici, otroškem zavetišču ali drugih podobnih zavodih ter z. to nimajo svojih kart in brez svojih kart dobivajo hrano v dotičnem zavodu.

—Lj Prihodnji koncert bo v petek dne 6. februarja ob pol 7 zvečer v veliki Filharmonični dvorani. Nastopila bo sijajna violinična gopra Pina Carmirelli, ki je z velikim umetniškim uspehom nastopila v Ljubljani že julija minulega leta. Vstopnice za ta koncert so od jutri dalje v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice.

—Lj Umetnostna razstava slikarjev Nandeta in Draga Vidmarja bo odprta v nedeljo dne 1. februarja ob deseti dopoldne v galeriji Obersnel na Gosposvetški cesti. Brata-umetnika razstavljata svoja novejša dela, zajeta iz življenja naše vasi, in bodo tudi to pot vzbudila pozornost vseh, ki imajo zanimanje za našo upodabljajočo umetnost. Vabimo občinstvo, da si razstavo ogleda. Posebna vabila niso bila razposlana.

Z Gorenjskega

Razdelitev kamniškega okrožja. Kamniško okrožje je razdeljeno v naslednje okraje stasovskih uradov. Kamnik z občino Kamniška Bistrica in Sele pri Kamniku, Motnik z občinama Šmartno pri Tunjini, Gornji Tunjini, Homec z občino Mengeš, Lukovica z občinama Krašnja in Lukovica, Vodice z občino Komenda, Dol z občinama Ihan, Vno in Podgorico, Domžale z občinama Dob in Črnuče ter Litiija z občinama Šmartno pri Litiiji, Trbeljevo in Kresnice. Na seleh okrajev stanovske oblasti bo v bodoče deloval stanovski (civilni) uradnik in pred njim se bodo lahko sklepele zakonske zveze.

Izvoz madžarskih filmov

Deželna zveza madžarskih kinematografografov ugotavlja v svojem letnem poročilu, da je bilo prej na Madžarskem okrog 500 kinematografov. Po priključitvi novih pokrajin se je pa povečalo to število na 685. Možnost izvoza madžarskih filmov je zdaj nekoliko omejena, kar pa velja samo za nekatere tuje države. Nasprotno pa gre zdaj v Italijo in Bolgarijo več madžarskih filmov. Madžarski filmi gredo tudi v Grčijo, Turčijo in Švedsko, nekaj tudi na Norveško in Dansko. Po prekinitvi diplomatskih stikov med Madžarsko in Združenimi državami je bilo vzetih iz prometa 200 ameriških filmov. Poročilo omenja di napredujočo arizacijo madžarskega filmskega življenja.

Eksplozija v francoskem rudniku

V sredo zjutraj se prišlo v rudniku Chiana v Saint Etienneu blizu Lyona do strahotne eksplozije metana. Nesreča se je zgodila 600 m pod zemljo. Reševalna dela so se začela takoj v največjem obsegu. Ob 10. jim je uspelo spraviti na dan 35 rudarskih trupel, nekaj rudarjev pa živih vendar težko ranjenih. Od teh so nekateri kasneje umrli v bolnici. Reševalna dela še v času poročila niso zaključili in bodo končno listo žrtve objavili šele ob koncu.

65 letnica dr. Schachta

22. t. m. je proslavil bivši predsednik Nemški državne banke in minister za gospodarstvo dr. Hjalmar Schacht 65letnico rojstva. Borba proti inflaciji, versajski pogodbi in reparacijam je napravila iz dr. Schachta nezprosnega nasprotnika marksisma. Kot tak se je pridružil Hitlerjevemu pokretu. Za gospodarsko obnovo Nemčije si je pridobil mnogo zaslug. Premagati je moral težke ovire in izpolniti velike naloge. Toda vsem je bil kos. Zdej je minister brez portfelja.

Predor pod reko Maas

V Rotterdamu so začeli graditi predor, pod reko Maas in dela so zadnje čase tako napredovala, da bo predor še ta mesec izročen svojemu namenu. Za promet skozi predor potrebno osebje je že pripravljeno in izolirano. S posebnim zadovoljstvom se mora ugotoviti, da so stroški mnogo manjši kakor bi morali biti po proračunu, ki izkazuje 30 milijonov goldinarjev. Pri tem je bil pa predor zgrajen je v večjem obsegu kakor je bilo prvotno določeno. Po prvotnem načrtu naj bi vodili skozi predor samo dve avtomobilski progj. V resnici so pa zgradili še posebno progjo za kolezarje in za pešce. Predor je torej znatno širši kakor bi moral biti po prvotnem načrtu.

POZOR!
Zkupem rabljenje čevlje, imam na zalogi otroške galoše, sprejem v popravilo tudi gumijasto obutev. Klavžer, Vošnjakovcva ulica 4.
ALPA CAJ
je krepilna pijača
ISCEM
več čevljarških pomočnikov za damsko in fleks delo. Ješe, Opekarstva 51.
ZALOGA JABOLK
je mala. Hitte z nakupom, čas je samo še 8 dni. Lavrič in Štrumbelj, Tyrseva 38
Inserirajte
Slov. Narod

DNEVNE VESTI

Musolini je sprejel nemško odposlanstvo vojnih invalidov. Kakor smo že zaobeležili se muči trenutno v Italiji posebno odposlanstvo nemške organizacije vojnih invalidov; vodi ga predsednik Oberlander. Odposlanstvo je v sredo sprejel v navzočnosti zastopnikov italijanske organizacije invalidov v avdienco Musolini, ki se je z vsemi gosti dlje časa zadržal v razgovoru.

Iz »Službenega lista«. »Službeni list za Ljubljansko pokrajino št. 8 k dne 28. januarja 1942. XX. E. F.« objavlja naredbe Visekega Komisarja; uvedba osebne izkaznice, določje glede prekrškov okrhovalnih predpisov, zvišanje prejemkov bivših jugoslovanskih uradnikov in uslužbencev, predpisi za ogrevanje, znižanje vstopnine na javne primeditve za člane Dopolavora; odločbe Visekega Komisarja; olajšave za poslušanje radio-odlaj na šolah; objave: cenik za mešo št. 2 in cenik za zelenjavo in sadje št. 9.

Zanimiva zgodovinska najdba. V Zagrebu so v Vlaški ulici te dni odkrili zanimiv vodnjak, ki izvira iz l. 1312, zgradil pa ga je blaženi Avguštín Kožutič, zagrebški škof, ki je imel za napredek Zagreba nenavadno velike zasluge. Neki zagrebški raziskovalec starin je že večkrat v starih listihbral o njem, naposled pa se je odločil, da ga poišče. V vodnjaku je bila po izročilu zdravilna voda, kar potrjujejo tudi zgodovinski zapiski, da so v starih časih Zagrebčani radi romali v Vlaško ulico in se tam krepili z vodo iz vodnjaka blaženega Avgušтина. Na vodnjaku so našli v kamen vklesan napis: Črpaite vodo iz izvira, ki ga je z božjo pomočjo odkril zagrebški škof Avguštín. Vodnjak bodo zdej obnovili in uredili tudi njegov okolič, da bodo tako ohranili spomenik na starodavno življenje Zagreba in Zagrebčanov.

Hrvaško gospodarsko odposlanstvo v Rimu. Iz »Hrvaškega Narodca« povzemo, da je te dni odpotovalo v Rim hrvaško gospodarsko odposlanstvo, ki mu navedljive hrvaški finančni minister dr. Vladimir Košak. Gospodarska delegacija neodvisne hrvaške države se bo zadrževala v Rimu pet do šest dni in bo z italijanskimi gospodarstveniki razpravljala o medsebojnih važnih gospodarskih vprašanjih, zlasti pa o najtesnejšem gospodarskem sodelovanju med Italijo in neodvisno hrvaško državo. Hrvatski gospodarški krogi pričakujejo od pogajanj v Rimu velike koristi, saj se bo, ob bodo uspešno zaključena, hrvaška zunanja trgovina lahko usmerila tudi proti Italiji, kar je za hrvaško državo precejšnjega pomena. Verjetno je, da bo v Rimu tudi sklenjena ustanovitev stalnega italijansko-hrvaškega gospodarskega odbora, ki bo pospeševal gospodarske koristi Italije in neodvisne hrvaške države.

1. februarja bo v Italiji spremenjen železniški vozni red. Po poročilu iz Rima, kakor ga povzemo iz italijanskih listov, bodo s 1. februarjem stopile v veljavo nekatere spremembe veljavnega voznega reda železnic. V posameznih središčih severne Italije so bile spremembe, kakor tudi upustitve nekaterih vlakov, že objavljene. Gre večinoma za proge manjše važnosti.

Predpisi za omejitve potrošnje papirja. Kakor poroča »Corriere della Sera« je Ministrstvo za ljudsko prosveto izdalo ukrepe za nadaljnjo omejitve potrošnje papirja. Tičejo se predvsem periodičnih listov in bodo ukrepi od 1. februarja naprej rigorozno izvajani. Vse periodike s 16 stranimi bodo morale zmanjšati svoj obseg na 12 strani, one z 12 pa na 8. Vse periodike brez različik, ki izhajajo v časopisnem obsegu, se bodo morale zmanjšati od 8 na 6 in od 6 na 4 strani. Barvni ovitki, ki jih uporabljajo nekateri ilustrirani tedniki, se do trajanja zaloga, vendar ne dlje kot do 31. marca t. l., ne bodo vsteli v obseg 12 strani. Brez izjeme morajo ostati nespremenjene cene, ovitki in obpreji. Prepovedana je raba povročenega papirja.

Sporod »II. florentinskega glashbenega majaa«. Pod visokim pokroviteljstvom Piemonške princeze bo tudi letos »Florentinski glasbeni majaa«. Spored je že določen in bo z njim počaščen 150. obletnica rojstva Rossinija in 150. obletnica smrti Mozarta. Od Rossinija bodo izvajali »Seviljskega brivca« in »Majhno svečano mašo«, od Mozarta pa »Don Juana«. Prvič bo v Italiji izvajano Bussonijevo delo »Doktor Fausta«. Nadaljni spored obsega Monteverdievo »Uliluxo vrnitev v domovino«, Verdijevo »Moč usode« in Bellinijevo »Mesečnico«. V okvir te prireditve spada tudi gostovanje drzdranske opere, ki bo dala Straussovega »Kavalirja z rožo« in Beethovnega »Fidelias«. Razen opernih del pa so zastopane tudi znamenite simfonije. Koncertni spored del pa so zastopane tudi znamenite simfonije. Koncertni spored navaja Beethovnovo »Deveto simfonijo« in »Svečano mašo«, Guerriņijevo »Mašo« v spomin Guglielma Marconijaa, koncert skladb Hlebrandaa Pizzettija in še več večerov komorne glasbe.

Tramvaj s petimi kolesi. Na tramvajski progji Como—Erba se je zgodil nenavaden dogodek, ki ga velja zabeležiti. Voznik voza, ki imajo po šest koles, je med vožnjo iz Erba v Como opazil, da voz ne teče kakor po navadi; vendar, ker je bil že mrak, prvič ni mogel ugotoviti, kaj je vzrok. Ko pa je ponovno ustavlil voz in si ga natančno ogledal, je opazil, da mu manjka eno kolo, ki ga je zgubil nekje med potjo. S počasno vožnjo je vendarle srečno pripeljal »invalida« v remizo.

Tagespost« o hrvaški zunanji trgovini. Znan graška »Tagespost« je nedavno objavila obširen članek o hrvaški zunanji trgovini. Pisacu je kot osnova služila bilanca zagrebške borze, ki smo jo v »Slovenskem Narodu« objavili pred dobrim tednom in ki v lanskem letu izkazuje promet z devizami nad poltrotico milijardo kun. V članku je poudarjeno, da gre hrvaška zunanja trgovina po zdravi in pravi poti, ki kaže, da je hrvaško gospodarsko življenje v rokah resničnih strokovnjakov in rodoljubov. »Tagespost« navaja naposled, da bo neodvisni hrvaški državi zlasti koristili predstoječi trgovski sporazum z Italijo, ki bo hrvaški zunanji trgovini omogočil še večji razmah.

Smrt uglednega šolnika. V petek, dne 23. t. m. je umrl na svojem domu v Podvi, nu pri Zalcu, upokojeni nadučitelj ter znani hmeljarski strokovnjak Anton Petriček. Vest o smrti značajnega in plennitega šolnika je bolesto odjeknila med učitelstvom starejše generacije in njegovimi ožjimi tovariši — prav tako pa tudi v vrstah hmeljarjev cele Sp. Stajerske, zlasti Savinjske doline, kjer je Petriček skupno s pokojnikom Hausenbichlerjem pred mnogimi leti pričel orati ledino v tej tako važni in dobičkonosni gospodarski panogi. Bil je duša hmeljarskega društva v Zalcu, s katerim je bilo neločljivo združeno njegovo ime. S svojim temeljitim strokovnim znanjem, neumornim delovanjem, številnimi predavanji in dobriimi nasveti je v prvi vrsti pripomogel do zavidnega blagostanja Savinjske doline ter s svojimi dobrimi zvezami na mednarodnem tržišču uspel, da je ravno savinjski hmelj dosegel svetovni sloves ter skupno z žateškimi prvačil v Evropi. Še poln življenjske sile in optimizma je legel vzorni rodniški poglavar, dober zakonski drug in skrbni oče v grob. Kako priljubljen je bil pokojni med našim ljudstvom, je pokazal pogreb prošle nedelje 25. t. m. na pokopališču pri sv. Kancijanu. Slava njegovega spomina — žalujočim naše iskrene sožalje!

Borba med veržniki in oblastvi. Že večkrat smo poročali o strogih ukrepih, ki so jih izdala srbska oblastva, da bi zatrla verižništvo in nemoralno trgovino. Ukrepi so zalegli samo delno, ker je »črna bogata« poslavila še naprej in dobivala bogatinom racinirana živla po izredno visokih cenah. Oblastva dolgo časa niso mogla ugotoviti, kje se »črna bogata« zalaga

in smeg sta prizadela tudi divjačina. Celo

Našim kmetom na srce

Zemlja danes in jutri — Kmetje naj bi bolj mislili na prihodnost

Ljubljana, 29. januarja
Zemlja ostane vedno zemlja; kakor je hranila doslej človeštvo, kakor nas hranja, nas bo hranila v prihodnosti. Če hočemo, da nam bo dajala kruh, jo bo treba tudi v prihodnosti gnojiti z znojem. Zemlja bo treba vedno skrbno obdelovati. Človeka človeka do zemlje ostane nespremenjen. Lanko se pa spremenijo, seveda odnosi med pridelovalci in ogemalci. Razumljivo je, da pridelovalec vedno stremi, naj bi bilo njegovo delo čim bolj poplačano, med tem ko ogemalci, žele kupovati čim ceneje. Zato bodo pridelovalci, želeli tudi v prihodnosti, tudi v mirni dobi, da bi ostale cene pridelkov čim višje, čeprav po ponudbi o čem mnogo večja. Toda pridelovalci bi se morali zavedati, da bodo težje dosegli, visoke cene, ko bo ponudba mnogo večja. Morali bi se zavedati, da bo razmerje med ponudbo in povpraševanjem spremenjeno.

Katero blago bo šlo v denar?

Zdaj si kmet ne ben glave z vprašanjem, katero blago gre v denar, saj lahko proda vse. S cenami so kmetje zdaj lahko zadovoljni, čeprav si žele, da bi prodajali nekatero blago še dražje. Zadovoljni so lahko, če pomislijo na cene pred vojno, če se spominjajo, kako so ponujali in prevajali blago — pogosto brez uspeha. Tedaj je blago iskalo kupca. Kmet je bil vesel, če je spion lahko prodal blago, čeprav po tako nizkih cenah, da njegovo delo ni bilo plačano. Zaradi nizkih cen kmetijskega blaga kmet ni mogel kupovati industrijskih izdelkov. Znano je, da so bili ljudje tiste čase marsikje na deželni celo brez vzgajale in da so uporabljali živinsko sol za svojo hrano. Kmet je s težavo plačeval davke. Moral se je zadovoljevati primanjkovalo je najpotrebnejšega orodja. Ni mogel kupovati umetnih gnojil, sicer pa je bilo tedaj brez pomena pospeševati kmetijsko produkcijo, kajti čim več blaga je bilo, tem nižje so bile cene. Vendar bi moral prav tedaj kmet pridelati tem več, in tem več prodati, da bi bil izkupiček dovolj velik za kritje sorazmerno velikih izdatkov. Zato so si kmetje tedaj belili glavo, katere vrste pridelkov gre do najbolj v denar, da bi jih lažje prodali ter čim več izkupil. Zdaj bi ne smeli pozabiti, da se bo to vprašanje začelo vsiljevati, četudi v milejši obliki, tudi po vojni. Ze zdaj bi bilo treba misliti, kako bi kazalo usmeriti kmetijsko produkcijo, kje naložiti denar, kakor porabiti čim bolj prihranke in izkupičke iz sedanjih časov.

Varčujte, varčujte in varčujte!

Dan za dnem bi bilo treba naglašati ter priporocati kmetom, ki žive zdaj v nekoliko ugodnejših razmerah, naj varčujejo. Ne nameravamo reči, naj varčujejo po tistem starem kmečkem načinu, da so kmetovga dela končno deležne miši, ki razgrizejo skrite, mastne bankovce. To ni varčevanje, temveč nespretno zakopavanje denarja, kar pomeni skoraj prav toliko, kakor če bi sadove truda zavrgli. Kmet naj hrani v teh časih tako, da bo izkupiček uporabil čim bolj za izboljšanje svojega gospodarstva, za napredek posameznih kmetijskih strokov, za izpopolnitev kmetijskega inventarja in popravila ter dozidave poslopj. Kmet naj zdaj plačuje dolgovne, kajti bolj ugodna prilika za to se mu najbrž ne bo nudila. Prihranke naj nalaga čim bolj razumno. Najboljša nalozba je nedvomno v samem gospodarstvu. Seveda je pripravljivo, da kmet nalaga denar tudi v hranilnico, če ga ima toliko, vsekakor bolje, kakor če ga tlači v nogavice. Vsega tega seveda razumim kmetom ni treba še dopovedovati. Žal, vsi kmetje niso razumni, vsaj tedaj ne, ko imajo več denarja. Tistim je pa treba položiti nekaj besed na srce. Ze samj kmetje med seboj bi bili dolžni, da bi se vzgajali ter opominjali. En sam nerazumen kmet lahko škoduje nesčetim razumnim.

Kmečka baharija...

Kmečka baharija je prešla že v pregovor samo zaradi posameznih bahaških kmetov, ki so vselej radi pokazali, da imajo kaj več kakor drugi. Nastopali so v gostilnah, se vozili bahaško v mesto, razmetavali blazno denar, ne da bi mislili na jutri. Ko so prišli slabji časi, so seveda iskali povsod druge krivice. Zabavljali so nad »svražniški kmečkem stanus« nad »skrici«, mestnim prebivalstvom, ki samo »lenari in živi na stroške kmeta«, obsojali so oduhere, ki so jim posojali denar, oreklinjali industrijce, ki so prodajali drage izdelke... Nekateri kmetje se v bolj-ših časih navadijo zelo hitro lažjega živ-

ljenja. Čeprav so bili prej najhušji sovravniki vsega meščanskega, se takoj pomestčanijo, čim imajo malo več denarja ter posnemajo v vsem meščane, ali se jim vsaj zdi, da jih posnemajo. Poznali so samo tiste meščane, ki so jih obiskovali ob nedeljah na deželj za zabavo, ko so uživali med njimi; kmečke dobrote in kazali nekoliko preveč očitno, da ne žive slabo. Nso pa poznali večine delovnega mestnega prebivalstva, ki si mora prav tako trdo služiti kruh, kakor kmetje sami. Ko so obogateli, so skušali posnemati meščane prav od njihovih najslabših strani, kakor da so hoteli pokazati vsemu svetu, češ, »mi imamo!« Bojmo se, da se bodo zdaj posamezni lahkomišlinci kmetje prevzeli ter da se bo razpasla preveč te vrste kmečka baharija, ki nam ne kaže našega kmeta od posebnega lepe strani. Kmetu moramo privoščiti, da uživa sadove svojega truda, da prejema primerno plačilo za svoje blago in da napreduje njegovo gospodarstvo. V splošnem interesu je, da kmetjstvo napreduje, da donaja čim več, da kmet plačuje čim lažje davke in da je tem boljšji odjemalec industrijskega blaga. Če živi lažje kmet, uspevata tudi obrt in trgovina, pa tudi industrija ne preživlja krize. Najhušja gospodarska kriza je bila prav v letih, ko je kmet najtežje prodajal in najtežje kupoval. Nikakor si torej ne želimo, da bi bil kmet zopet prisiljen ponujati svoje blago kakor ga je včasih, da bi bil moral zopet iskati kupce in da bi se moral zopet boriti s trgovini. Toda prav tako si ne moremo želeli, da bi kmet zdaj bahaško trosil denar, ga razmetaval nerazumno ter zanemarjal gospodarske potrebe. Prav zdaj je čas, ko si kmet najlažje pomaga, zdaj je prilika za pospeševanje kmetijstva in izboljšanje posameznih kmetijskih strokov. Zelo se bomo kesali, če bomo zamudili to priliko.

Zemlji je treba tudi dati

Za zdravniško vedo je izredno važno opazovanje organov človeškega telesa, kajti le tako je mogoče ugotoviti razne bolezni. Rentgenski žarki so omogočili zdravnikom pogled v človeško telo. V začetku pa ni bilo mogoče fotografirati organov tudi v njihovem delovanju. Šele pozneje se je rentgenska kinematografija tako razvila, da je prinesla koristne uspehe tudi v zdravniško vedo. Zdaj poznajo učenci dve metodi te fotografije: neposredno in posredno postopanje. Posredna metoda obstoja v tem, da se s filmsko kamero posnamejo rentgenske slike, ki se pojavljajo po vrsti na platno. Rentgenski žarki se prevedo najprej v drugo obliko energije v daljše k vidni luči spajočote valove. S posebnim aparatom za kinematografske posnetke se potem registrirajo slike na platno potem izredno občutljivega kinofilma malega formata. Pri neposredni metodi nastane rentgenski posnetek dotičnega organa neposredno, ne da bi bilo treba sliko poprej projicirati na platno. Tudi pri tej metodi so bili doseženi praktični rezultati, čeprav je bilo treba premagati marsikatero oviro. Ta metoda ima svojo slabo stran, ker je precej draga. Zato so pa slike zelo ostre in na njih se vidijo vse podrobnosti. Poleg tega pa dobimo kot običajen rentgenografski dokument rentgenovo sliko.

Kontrolirana prodaja tobaka v Nemčiji

Tobačne izdelke v omejeni količini bodo dobivali moški v starosti nad 18, ženske pa nad 25 let

Nemški državni minister za narodno gospodarstvo je izdal te dni dve uredbi o ureditvi nadrobne prodaje tobačnih izdelkov. Odslej bodo smeli mali trgovci, kantine, gostilne itd. prodajati tobačne izdelke samo proti kontrolni nakaznici ali izkaznici.

Kdo dobi tobačno nakaznico?

Ze lani v septembru je bila v raznih večjih mestih Nemčije urejena prodaja tobačnih izdelkov in sicer na podlagi seznamov odjemalcev. To pa ni bila enotna ureditev prodaje in zato je naletela v mnogih primerih na odpor. To je dalo gospodarskemu ministru povod za enotne smernice. S tem pa tobačne nakaznice niso bile prepisane za vso državo. Samo tam, kjer je deželni gospodarski urad v sporazumu s državnim namestnikom uvedel tobačne nakaznice, je bilo treba postopati po teh načelih. Mnogi uradi so se poslužili te ureditve in dosegli v splošnem zadovoljive uspehe. Vendar je pa še vedno šlo razmeroma za labilno ureditev. Zato so bile zdaj uvedene za vso Nemčijo tobačne nakaznice. Potrebno je tudi zato, ker je jelo v zadnjih mesecih v Nemčiji primanjkovati tobaka, odceno ker ga po-

dajati, njeni zakladi in sile niso neizčrpnj. Prav tako bi ne smeli zdaj le črpati iz polj in travnikov, kakor da zemlj ne bo treba več roditi prhodnja leta. Zdaj je čas, da si zgrade gnojnične jame vsi tisti kmetje, ki jih še nimajo. Prejšnja leta smo naglašali, kako izrednega pomena so gnojnične jame za povečanje kmetijske produkcije. Naša polja ne dajejo niti polovice nekaterih pridelkov na ha kakor v naprednejših državah, ker premalo gnojimo. Poraba umetnih gnojil je pri nas minimalna. Toda sama umetna gnojila bi tudi ne zalegla, če bi ne bilo dovolj hlevskega gnoja. Brez gnoja ni kruha! Brez živine pa ni gnoja. To bi si naj zapomnili kmetje, ki bi zdaj najraje razprodali vso živino in to bi bilo treba zapovedati tistim, ki še vedno puščajo, da se jim gnojna razliva po cestah in napajata tla okrog hlevov. Pri slehernem hlevu bi morala biti gnojna jama. Prvi pogoj uspešnega kmetijstva pri nas je, da izkoristimo čim bolj ves gnoj ter da gnojimo čim bolj njive, travnike, sadovnjake... Dovolj žalostno bi bilo, če bi si kmetje v teh časih ne mogli zgraditi gnojničnih jam. Če si jih ne bodo zgradili, kdaj si jih bodo. To je pa le primer, kako naj bi kmet zdaj nalagal denar. Katerih kmetijskih strokov bi se naj še posebno oprjel in kaj bi naj prideloval predvsem, da bo lahko prodajal tudi po vojni svoje pridelke po čim ugodnejši ceni, se bomo pa morali še pomniti.

Količina tobaka

Nova ureditev prodaje tobaka se naslanja na prejšnjo ureditev, samo da so določbe strožje in da bodo tudi kazni za prestopke strožje. Odločitev o tem, koliko tobačnih izdelkov se lahko dobi na tobačne kontrolne izkaznice, je pridržana gospodarskim uradom v sporazumu z organizacijo obrtnega gospodarstva. Količina naj se določi tako, da bo zagotovljena tekoča prodaja, da torej tobaka ne bi zmanjkalo. Gotove krajevne razlike pri tem bodo seveda nastale, ker se pokadi v enem kraju več tobaka kakor v drugem. Najpoznejše 15. februarja, v mnogih mestih pa že prej, bo poraba tobaka v Nemčiji v te misli racionirana.

Nov nemški paviljon v Budimpešti

Mednarodni velesejem v Budimpešti ostane za prihodnjih 10 let na svojem doseadanem mestu v mestnem gozdišču. Razstavniše bo pa znatno razširjeno, in sicer proti ribniku in mestnem gozdišču. Razširjenje zahteva tudi preureditev glavnega vhoda. Na novem razstavnišču bodo zgrajeni reprezentativni paviljoni novih držav. Nemčija dobi 1200 do 1600 m² prostora, na katerem bo zgrajen velik razstavni paviljon. Stroški zanj bodo znašali 4.000.000 pengö. Paviljon bo razdeljen v tri dele. Glavno posloje je visoko 20 m, tretji trakt ima 12 m, vmesni pa 8 m.

Zgraditev nemškega paviljona je bila poverjena vodji nemškega gospodarskega zastopnika na Madžarskem Fritschu, ki je tudi ravnatelj madžarsko-nemške Trgovske zbornice. Nemški paviljon bo zgrajen v slogu vrtna ute.

Živali med letalskim alarmom

Uprave velikih živalskih vrtov so si seveda že davno zastavile vprašanje, kako bi vplivali letalski alarmi ali zračni napadi na živali. Izkušnje v berlinskem živalskem vrtu so pokazale, da se živali sirene in tudi grmenja protiletalskih topov ne ustrašijo tako zelo kakor bi človek mislil. Najbolj plahe živali kakor so antilope, ki se ustrašijo sicer vsakega ropota, spravijo med letalskim alarmom v notranje stajne, kjer ostanejo mirne. Na divje zveri pa tudi najhušje grmenje topov ne napravj nobenega vtisa. Tudi sloni ostanejo mirni. Čuvaji imajo ostre klešče, s katerimi bi v primeru neposredne nevarnosti prerezali verige, da bi lahko sloni prosto tekalj po živalskem vrtu, iz katerega itak ne morejo uiti, ker je obdan z globokim jarkom.

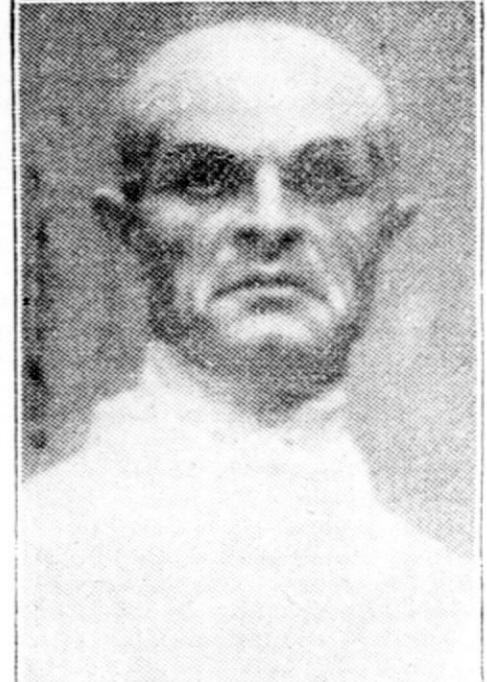
V akvariju postanejo krokodili precej nemirni če zatuli sirena ali zagrmje topovi. To pa najbrže ne bo toliko iz strahu kakor iz jeze. Povsem mirne pa ostanejo velike kače, ker so gluhe. Planinske živali menda slutijo ob letalskih napadih nevarnost, ker beže prestrašene na gorske grebene ter se tam po možnosti skrivajo. Morski psi in tuljni se ob grmenju topov skrivajo pod vodo. Naravoslovci pravijo, da se divje živali tako zelo malo boje grmenja topov in grmenja propelerjev, ker so iz tropičnih krajev vajene hudih neviht z

grnjenjem in treskanjem. V živalskem vrtu rojene živali se pa zgledujejo pač po starih živalih.

Edina izjema so opice. Čim začne pokati, zlezajo opice v kot, potem pa začno strahovito vresčati in skakati. Nekateri si pa iz kotov sploh ne upajo, dokler pokanje ne utihne. Strah vpliva na opice tako, da dobe pogosto celo drisko in če posteno ponesajo kletke. Opica torej ni zamen človeku najbolj podobna žival.

Zanimiv nastop v Operi

Ljubljana, 30. januarja
Mladi basist naše Opere »Friderik Lupša bo pel danes prvič partijo Kečala v »Prodanj nevesti«, kar predstavlja glede na težavnost zastavljene naloge in na izredne zmožnosti, ki jih je ta naš priljubljeni pevec v kratkem času svojega umetniškega udejstvovanja na našem odru razvil, posebno zanimiv dogodek. Ker izhaja Lupša iz šole ravnatelja Betetta, bo ta njegov nastop tem zanimivejši, saj bomo imeli tako priliko videti učenca v učiteljevi mojstrski vlogi, v kateri je pri nas Bettetto že leta in leta neprekosljiv. Pri studiju te partije je torej Lupša gotovo našel svojem izkušenem učitelju najboljšega vodnika in vzornika, tako da smemo pričakovati od njega dobrane, umetniško polne stvaritve.

Ferdinand Lupša v vlogi Moneca v »Krogu s kredoc

V tej vrsti nas potrjujejo tudi vsi dosežani odviski uspehi, ki jih je mladi pevec v svojem razvoju dosegel. Tako bo lahko s Kečalom Lupša poleg svojih odličnih kreacij: Gremina v »Onjeginu«, povodnega moža v »Rusalki«, Mefista v »Faustu« in Sparafucija v »Rigoletu« — da omenimo samo nekaj najznačilnejših — vpletel list novega triumfa v venač svojih uspehov, ki so rezultat vztrajnega, resnega in posreženega umetniškega dela.

Ljudsko štetje v starem Rimu

Ljudsko štetje ni noben izum našega časa. Ze v starem veku so imeli ljudska štetja, samo da niso bila organizirana tako, kakor zdaj. Dočim smo mi vajeni, da dobimo popisne pole kar na dom in da jih izpolnijo družinski poglavarji, so morali recimo že v starem Rimu ljudje sami hoditi na glavni trg, kjer so sedeli občinski popisovalci, ki so zapisovali v popisne pole podatke vsakega posameznega meščana.

Promet nemške Lufthanse

Promet nemške »Lufthanse« se je povečal lani za 33,7% ali za eno tretjino in njena letala so preletela 7.000.000 km. Plačani promet se je povečal celo za polovico in sicer na 9.33 milijonov plačanih tonskih kilometrov in s tem se je približal prometu v letu 1937, ki je znašal 9.931.334 tonskih kilometrov. Potniški promet se je moral iz splošnih gospodarskih in v vojnem času utemeljenih razlogov znižati, da se je lahko na drugi strani povečal blagovni in poštni promet. Vendar je pa potovalo lani z letali »Lufthanse« 111.000 potnikov, ki so plačali voznino. Predlanskim so prepeljala Lufthansa na letala 95.210 potnikov tako, da je znašal lanski porast 34,9%.

Nevidno steklo

Iz Osla poročajo, da se je učenjakom v fizikalnem zavodu za eksperimentalna preiskavanja posrečilo izdelati povsem nevidno steklo. Učenjaki so z uspehom napravili poskus povečati prozornost stekla s tem, da so ga pokrili z zelo tenko plastjo sintetične smole z izredno nizko refrakcijo. Tako je postalo steklo povsem nevidno in učenjaki sami so se čudili, ko ga na mizi pred seboj sploh niso opazili.

Ezio d'Errico

Nos iz lepenke

23

Komisar je odprl omarico in pogledal drobne stelenke, ki so stale v nji.
»Zdravila v takšnih majhnih stekleničkah?«
»Da, stric je bil goreč apostol homeopatskega zdravljenja... nekoč mi je pokazal več Hahnemannovih del ter mi napravil obširno predavanje o homeopatiji. Celo geslo je dal vrezati v notranjo stran omarice... pogledjte... 'Similia cum similibus'... v tem je bistvo sestava. Zdravljenje boleznj z zdravili, ki povzročajo enake simptome.«
»Ali je imel stric mnogo knjig?«
»Zelo mnogo... v prvem nadstropju je knjižnica.«
»Bi mi jo pokazali?«
»Rade volje...«
Polzaste lesene stopnice so zaškripale pod petindevetdesetimi kilami komisarja Richarda, ki je šel naprej. Ob vhodu v knjižnico je obstal in si ogledal različne odbite nog na rdeči preprogi, ki je prek in prek pokrivala tla.
»So to vaši čevlji?«
Mladi človek je za trenutek osupnil, nato je dejal: »Mislim, da... vsaj kolikor morem soditi po številkah... Stric ima mnogo večje noge... sluga nosi klobučevinaste copate... sicer se pa spomi-

njam, da sem predvčerajšnjim res stopil v to sobo po neko knjigo...«
Komisar se je sklonil in še natančneje pogledal odbite. Nalavno se jih je dotaknil s dlanjo, se nato vravnal in mirno pripomnil: »Menda imate slab spomin... odbiti so novejši, ponekod celo še mokri, čeprav je prostor zakurjen...«
»Prav imate, tudi davi sem bil tu... telefon je namreč tu gori, in v zmedenosti...«
»Oh, stvar je povsem nevažna... Sicer pa, ko že govoriva o telefonu: ste mar vi tisti, ki je poklical nadzornika?«
»Poklical sem številko Police-Secours, ker stoji v imeniku na prvem mestu... dva stražnika sta prišla malone takoj... nadzornik pa pol ure kasneje...«
Komisar, ki je ta čas ogledoval knjige, razvrščene na policah steklenih omar, je raztreseno vprašal: »Imajo te knjige kakšno posebno vrednost?«
»Nekatero da... večina jih pa ni vredna več kot vezava...«
Ta trenutek je bil edini, ko se je komisarju zadelo, da mladi markiz ni povsem siguran. A bil je samo trenutek. Precej nato se je razlegel po hiši Miltonov glas, ki je klical iz pritličja: »Richard! Bi prišli za hipec dol?«
Policist se je previdno spustil po škripajočih stopnicah, nato se je opravičil mlademu človeku in se vrnil v sobo zločina, kjer sta ostala z zdravnikom sama.
»Kdaj je nastopila smrt?«

»Kmalu po polnoči...«
»Orožje?«
»Ta bronasti žeželj... evo, malce strjene krvi je še na njem...«
»Po vašem je padla žrtev prav tu, kjer leži?«
»Skoraj gotovo.«
»Torej je markiz vstal iz postelje, da bi nekaj pogledal, ali pa morda, ker je slišal nekakšen šum... ali pa celo, ker je nekdo stopil v njegovo sobo.«
»In tisti nekdo ga je udaril,« je dopolnil zdravnik ter vzeli iz žepa aspirin in zgrizel dve tableti, ne da bi se mu le količkaj upro.
Prav tedaj je nekdo razburjeno potrkal in skozi vrata se je začul mladega markiza prepadeni glas: »Gospod komisar, gospod komisar... briljant! Pravkar mi je prišel na misel! Ste pogledali, ali je briljant še na svojem mestu?«
Tako govoreč je mladi človek vstopil, in da bi počakal dovoljenja, in jadrno planil k ebenovinasti skrinnjici, ki je stala na majhni mizi zraven zračne omare. Privzdignil je pokrov, pobrskal po skrinnjici in vrvel iz nje več orumenelih pisem, nato pa s hripavim glasom zamrmral:
»Saj sem vedel... briljanta ni več... Le kaj mi je bilo, da nisem takoj pomislil nanj... Oh, ti zločinci! Concijnjev briljant je bil, veste! Draguljev veličanske zgodovinske vrednosti... ne glede na težo in na draguljarsko vrednost... evo, zato so umorili strica...«
Richard in Milton sta molče prisostvovala burnemu prizoru. Nato se je komisar počasi oglašil:

»Kdo je vedel, da je briljant v tej skrinnjici?«
»Kako naj rečem... vsi, vsi so vedeli... Svoj čas je celo »Revue Hebdomadaire« objavila zgodovinski eseji s fotografijo skrinnjice in intervju z mojim stricem. Kako, ali mar ne čitate listov?«
Komisar pa mirno: »Revue Hebdomadaire« res ne čitam.«
Od tega trenutka je bila preiskava razdeljena na področja in Richard je modro določil vsakomur njegovo vlogo, pazeh na to, da je ostalo vodstvo v njegovih rokah.
»Vi, Milton, bodite tako ljubeznivi in se zaklenite z gospodom markizom v kak salon, kjer naj vam pove vso zgodbo o izginulem briljantu, na kar mi podajte zgoščeno poročilo... Ti, Harpe, telefoniraj preiskovalnemu sodniku, fotografom in izvedencem, opravi, skratka, ves birokratski posel... Če bi me kdo iskal, ga pošlji v nasprotni konec...«
Po teh besedah so njegove srdite oči poiskale sobarja, ki se je bil ta čas preoblekel v črno livrejo.
»Kako se pišete? Masson?«
»Albert... gospod komisar... Albert Masson... toda pokojni markiz me je klical za Berta...«
»Imenitno! Spremite me na vrt in povejte mi imena vseh rastlin, ki jih tam gojite...«
Na Inkermannovem bulvarju je blede zimsko sonce obsipalo veje platanovcev z zlatim prahom, in skozi mrežno ograjo si videl trume delavcev, ki so na kolesih hiteli proti domu.